

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnimen vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem čel. uradu št. 13.633.

Po prvem mesecu

Strastni in brezobzirni napadi naših številnih nasprotnikov nas upravičujejo, da izpregovorimo na tem mestu po svojem enomesečnem obstoju tudi v lastni zadevi. Ne sicer vsled tega, da bi se pohvalili s svojim, nikdar ne majhnim delom, temveč da pri tej priliki ponovno pokličemo svojim bralcem v spomin vse klevete, ki so bile izrečene proti nam in da obenem opomnimo tudi na stvaren boj, ki smo ga že v prvem mesecu svojega obstoja uspešno dobojevali.

Izpregovoriti pa moramo v lastni zadevi tudi zategadelj, ker se dobro zavedamo, da se je naš boj šele pričel in da rabimo še izdatne podpore vse poštenomisleče javnosti, če hočemo, da bo tudi naša politika oproščena partizanstva in vseh drugih slabosti, ki so krive, da ne pride naš narod do blagostanja.

Pa da se spomnimo najprej klevet naših nasprotnikov! Ni še izšel »Narodni Dnevnik«, ni bil še poznan njegov program in vendar je bil naš list že dnevno predmet najhujših napadov. Samo s sumničeni se je delalo proti nam in vsaka naša beseda se je potvarjala, da bi se škodovalo našemu listu. Vse zaman je bilo, če smo povdarili, da smo nestranski in neodvisni list, vse zaman je bilo, da smo s svojo pisavo dokazali, da branimo vedno le to, kar smo označili v svojem programu kot pravo, naši nasprotniki tega niso hoteli slišati, ker so se bali, da bi ljudstvo moglo spoznati pravilnost našega stališča in se obrniti od njih.

Prestrastni pa so bili napadi naših nasprotnikov in mesto, da bi javnost preplašili, so jo opozorili na nas. Ta neprostovoljna reklama pa je bila in je še »Narodnemu Dnevniku« le v korist.

Ker niso mogli naši nasprotniki škodovati listu, so skušali škodovati njegovim ustanoviteljem in bili so celo tako malenkostni, da so mislili, da si z osebnimi napadi na urednike našega lista izboljšajo svojo pozicijo. Tudi v tem so doživeli popoln neuspeh.

Odgoditev običnega zbora Kmetijske družbe je jasno dokazala, da ne pomeni konzorci »Narodnega Dnevnika« prav nobenega političnega bloka, temveč da je le akt samobrambe štirih političnih strank, ki nočejo in ne morejo prenašati tega, da bi kapitalisti potom kupljenega časopisa, terorizirali slovensko javnost. In ker je vsa slovenska napredna javnost na istem stališču, zato rastemo, zato je pozicija »Narodnega Dnevnika« vsak dan bolj uvaževana in utrjena.

S posebnim zadoščenjem pa lahko zremo na boje, ki smo jih dobojevali v svojem prvem mesecu. Naša zasluga je, da je javnost obsidala besedolomstvo, naša zasluga je, da smo menda že rešeni strankarskega boja na gospodarskem polju in naša zasluga je, da smo tudi komunalno politiko okrenili na pot, ki je častna za napredno misel. Naša zasluga pa je končno tudi, da smo informirali slovensko javnost vedno točno in tako bili prepotrebna kontrola le prepogosto napačnim vestem drugih listov.

Ponašamo pa se tudi s tem, da smo zanesli v slovensko časopisje zopet dostojen ton in da smo tudi vprašanje odgovornega urednika rešili edino mi na način, kakor odgovarja temeljnim zahtevam moderne žurnalistike.

V najtežjih primikah smo tako ostali zvesti v vsakem pogledu svojemu programu, ki smo ga objavili v svoji prvi številki.

Dobro se seveda zavedamo, da je vse naše, dosedaj storjeno delo malenkostno v primeru z delom, ki nas še čaka in ki ga moramo v interesu naroda zmagovito dobojevati. Niti najmanj ne dvomimo, da se bo to tudi nam posrečilo, ker poštena javnost je v našem taboru.

Proč s partizanstvom, proč z terorizmom, da živi resnično delo za narod je naše geslo in v tem geslu apeliramo na vse poštenomisleče patriote, da nas podpirajo.

Da to podporo tudi zaslužimo, pa naj kaže naša, že po prvem mesecu aktivna bilanca

Seja narodne skupščine.

Razprava o kuluku. — Burni nastopi opozicije.

Beograd, 31. januar. (Z) Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 9.30. Na seji se je začela razprava o interpelaciji poslanca Pečiča in tovarišev ter Miloša Moskovljeviča in tovarišev na ministra za zgradbe in na ministra za notranje zadeve glede sestave in izvajanja pravilnika o uporabi ljudske sile za popravilo javnih potov.

Prvi je dobil besedo interpellant Miloš Moskovljevič, ki se je obračal proti kuluku. Vprašanje popravila potov je res težko, in vlada bi bila morala dobro prejemati, predno je uvedla kuluk, s katerim je vzbudila v narodu nezadovoljnost. Kar se pravilnika o kuluku tiče, je ta tak, da se iz njega vidi, da sestavljalci niso poznali stvari in so zmešali dve načeli, to je, načelo obveznega dela in načelo popravila potov in imovinskega stanja. Ti dve načeli sta v vsem pravilniku med seboj pomešani. Govornik naveda razne primere. Ni se oziralo na višino neposrednega davka pri onih, ki nočejo sami osebno delati in zato plačajo doklado za kuluk. Vsem brez razlike je odmerjeno 20 dinarjev za dnevno mezdo, kar je za siromake velika vsota, za bogataše pa skoraj nič.

Interpellantu je odgovoril minister za zgradbe Uzunovič in rekel, da se v tem vprašanju ne sme ozirati na sentimentalnost. Cestam se dosedaj ni moglo posvečati toliko pažnje, kolikor bi bilo treba. Tudi nam ni bilo lahko, da smo se v ta namen morali oprijeti kuluka, ker smo vedeli, da se bo to izrabljalo.

Nato je govoril minister za notranje zadeve, ki se je strinjal z ministrom za zgradbe, da je treba pravilnik spremeniti in iz njega odstraniti ono, o čimer pokaže izkušnja, da ne velja.

Za ministrom Vujičićem je še enkrat govoril Moskovljevič, nato pa Vojta Lazić, ki je naglašal, da je s pravilnikom o kuluku v glavnem obremenjen najbolj siromašni kmetijski narod. Seja je bila ob 12. zaključena.

Popoldne ob 4.30 se je seja nadaljevala. Nadaljevala se je debata o interpelaciji o kuluku. Prvi je govoril Pečić in v svojem govoru navedel velika protislovja med pravilnikom in zakonom o kuluku.

Minister Uzunovič je pobijal izvajanja g. Pečiča in dokazoval, da je vlada morala upoštevati slabo stanje naših cest ter se je, da razbremenijo državni proračun, zatekla k temu sredstvu. Pristaja na to, da se pravilnik o kuluku nekaj izpremeni.

Klerikalec Vesjenjak je kritiziral zakon in pravilnik ter naglašal, da težko miri narod v Sloveniji. Sreten Vukosavljevič se je v dolgem govoru pridružil kritiki ostalih opozicijskih govornikov. Radi njegovih izjav o južni Srbiji je došlo do ostre polemike med demokrati in radikali. Pera Marković je v daljšem govoru napadel vlado. Minister Uzunovič odgovarja Markoviću in pravi, da Markoviću ni prav, ker je

prošlost radikalne stranke izpolnjena z dobrimi deli. Nato je prišlo do osebnih pojasnil. Govoril je še klerikalec Kugovnik.

Musliman Hasan Miljković je rekel, da obstaja v Bosni razen cestarine tudi kuluk.

Nemec dr. Kraft je kritiziral finančno in gospodarsko stran kuluka, ki mnogo ovira naše gospodarstvo, ki je izredno slabo.

Govor Nemca dr. Krafta je izzval veliko pozornost, ker je značilen za zahtevanje Nemcev v narodni skupščini. Po svojem govoru je dr. Kraft s tovariši zapustil zbornico.

Zemljoradnik Čeda Kokanović je ugotovil, da so kmetje najbolj udarjeni vsled kuluka.

Zato stavlja, je končal govornik, vsa opozicija, t. j. zemljoradniki, muslimani, klerikanci in demokrati predlog za prehod na dnevni red, v katerem ugotavljajo, da so že lani pri razpravi o proračunskih dvanajstih za mesec julij, avgust in september 1923 ugovarjali proti uvedbi kuluka in kazali na njegovo slabo stran in kvarnost za vse naše gospodarstvo, ne glede na to, da je uvedba kuluka zastarela in preživeta ustanova, kar dokazujejo izkušnje, da je vlada v teh petih mesecih, odkar je pravilnik v veljavi, pokazala, da nikakor ne umeva stvari in da končno opozicija obsoja vpoklic vojnih obvezancev v področju III. armije na enomesečno vajo, ker se uporabljajo za gradbo železnice. Opozicija nima zaupanja v sedanjost vlado in ni zadovoljna z odgovori ministrov za gradbe in za notranje zadeve. Zahteva, da se ukine pravilnik in uredba o kuluku in pozivlje narodno skupščino, da gre preko tega na dnevni red.

Opozicija je takoj po prečitavanju tega predloga zahtevala od predsednika, naj ugotovi, ali ima parlament kvorum. V zbornici je nastal zaradi tega velik nemir in prerekanje med opozicijo in radikali. Potem je večina poslancev opozicije zapustila zbornico v znak protesta.

Celih 20 minut so sledila pojasnila med vlado in opozicijo. Ilija Šumenković je v imenu opozicije izjavil, da je opozicija zapustila sejo, ker je ugotovila, da je predsednik skupščine kršil poslovnik s tem, da je svojo predsedniško dolžnost izvrševal izven svojega mesta. Nato je opozicija prišla v skupščinsko dvorano in ostala pri seji. Ljuba Jovanović je pojasnjeval, da je od trenutka, ko je začel opominjati poslance, prevzel predsedniško dolžnost od podpredsednika Bakića in zato kake kršitve poslovnika ni bilo. Dal je skupščini na glasovanje zaupnico predsedstvu. Zaupnica je bila z večino glasov sprejeta. Ob 11. uri je predsednik zaključil sejo. Naslednja seja je napovedana za jutri ob 9. dopoldne z dnevnim redom: Nadaljevanje razprave o proračunu za leto 1924-25.

POSET NAŠIH PARLAMENTARCEV NA KRFU.

Beograd, 31. jan. (Z) Predsedništvo skupščine je naznanilo, da bodo naši parlamentarci v kratkem posetili vojaške grobove naših vojakov na otoku Krfu in Vidu. Ta čin pijetete se bo izvršil ob času prihodnjih skupščinskih počitnic, ki se bodo začele brž, ko bo sprejet proračun in nekatere druge važne zakonske predloge.

TELEFONSKI PROMET BEOGRADA Z BUDIMPEŠTO.

Beograd, 31. jan. (Z) Od 1. febr. dalje je odprt direktni telefonski promet med Beogradom in Budimpešto. Za enoto telefonskega govora se plačajo trije zlati franki.

GRŠKA SE BLIŽA RUSIJI.

Berlin, 31. jan. (B) Grška vlada je naročila svojemu poslaniku v Berlinu, naj stopi v pogajanja z zastopniki sovjetov v Berlinu. Namen pogajanj je obnova trgovinskih odnosov s sovjetsko Rusijo.

Umik opozicije.

Beograd, 31. jan. (ML) Opozicija ni zadovoljna z dosedanjim uspehom svojega dela, posebno muslimani in demokrati. Vsi vale krivdo na dr. Korošca, ki se je s svojo dvoletno in celo troletno politiko povsod diskreditiral. Na eni strani se je pogajal z opozicijskim blokom, na drugi pa z radikali in končno tudi z Radičevci. Opozicija priznava, da se radikali pregovarjajo z Radičevci, mislijo pa, da ne bodo imeli uspeha. Na vsak način morata opozicija in federalistični blok poravnati svoje medsebojne račune. Danes je prišel dr.

Korošec sicer v stike z demokrati, zemljoradniki in muslimani, ampak so le neobvezno razpravljali in ni prišlo do nikakih zaključkov. Popoldne je Ljuba Davidović pozval brzojavno dr. Spaha iz Sarajeva v Beograd, ker se pričakuje oficijelen sestanek načelnikov opozicijskih skupin za nedeljo ali ponedeljek. Kakor se doznava, ne namerava več opozicija po želji demokratov nastopiti energično proti vladi, dokler se ne spravi proračun pod streho in se ne sprejmejo nekateri važni zakoni v parlamentu.

Zemljoradniki in opozicijski blok.

Beograd, 31. januarja. (Z) »Tribuna« piše: Za naše zemljoradnike se ne sme reči, da bi bili kakor vidra, sedaj v vodi, sedaj na suhem, toda mora se priznati, da nikdar jasno ne vidijo realnosti. Iz razgovorov z zemljoradniškimi zastopniki smo izvedeli, da zemljoradniški klub nima namena spuščati se v razna pustolovstva in da niti najmanj ne želi svoj položaj v državi poslabšati. Pa tudi ne glede na to zemljoradniki ne morejo v nobenem slučaju sodelovati z dr. Korošcem, ker vlada med zemljoradniki in samostojno kmetijsko stranko veliko prijateljstvo ter so medseboj najhujše tudi zvezani. Baš to pa zemljoradnike ovira, da bi se približali dr. Korošču, ker se proti temu bore samostojni kmetje. Zemljoradniška stranka, kakor vsaka druga stranka misli, da bi s svojimi idejami, ki so v glavnem iste, kakor ideje samostojne kmetijske stranke, morala priti navzkriž s klerikalci in zato ne more z nasprotnikom, ki ga hoče premagati, ustvariti nobenega bloka, ki bi bil samo v korist klerikalcev, a na škodo zemljoradnikom in samostojnim kmetom.

Venizelos se umakne.

Atene, 31. januarja. (Z) Listi javljajo, da so na včerajšnji seji parlamenta zaradi Venizelosove bolezni zdravniki nasvetovali, da se Venizelos za nekaj časa umakne. Ministri so imeli sejo v hiši Venizelosa in so sklenili, da mu poliščejo namestnika za mesto predsednika. Nadomestoval bi ga minister za zunanje zadeve Russos ali minister za pravosodje Kafandaris. V skupščini je poslanec iz Janjine Bodjarski vložil interpelacijo o zločinu v Kaviriji in vprašal, če bo kaj kmalu končana preiskava glede afere, zaradi katere je bila Grčija toliko obremenjena. Skupščina je izglasovala nekatere spremembe o notranji ureditvi. Največ pa se je govorilo o ustavi.

Z druge strani se doznava, da namerava podati Venizelos svojo ostavko na predsedstvo vlade.

ROMUNIJA RATIFICIRALA LAUSANNSKO POGODBO.

Bukarešta, 31. jan. (B) Včeraj je ratificiral romunski parlament lausansko pogodbo. Naglico, s katero je bila pogodba ratificirana, si razlagajo splošno z željo, da bi se čimprej povrnil normalni odnosi med Romunijo in Turčijo. Romunija je pristala na imenovanje Zevad beja za turškega poslanika v Bukarešti.

IZSELJENIŠKI KOMISARIJAT NA SUŠAKU.

Beograd, 31. jan. (B) Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo ustanoviti tudi na Sušaku izseljeniški komisariat, ker je pričakovati, da bo imel obilo posla z našimi izseljenci, ki bodo potovali v prekmorske države preko Sušaka. O tem je obveščen generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu.

PREVOZ OSTANKOV RODZIANKA V BEOGRAD.

Beograd, 31. jan. (Z) Vlada je sklenila, da pusti prepeljati smrtno ostane zadnjega predsednika ruske du-me Rodzianka iz Vršca v Beograd.

STAVKA INDIJSKIH PREDILNIČARJEV.

Bombay, 31. januarja. (Reuter.) Število stavkajočih predilničarjev znaša sedaj 140.000, predilnice pa, v katerih se je moralo ustaviti delo, 75.

Vprašanje našega kardinala.

Zagreb, 31. januarja. (Z) Danes se je v nadškofijskem dvorcu začela konferenca škofov. Posvetujejo se že nekaj dni. Kakor se doznava, so v razpravi med drugim tudi nekatera pravdelikatna vprašanja. V prvi vrsti gre za vprašanje kardinala za našo državo, drugo pa je vprašanje nadškofa v Zagrebu. V kolikor se je moglo izvedeti, je minister za vere dr. Vojislav Janjič predlagal, da postane kardinal zagrebški nadškof dr. Bauer, ker mu ta čast gre po njegovi osebnosti in po njegovem činu kot nadškof zagrebški. Toda dr. Antonu Korošču je pri njegovih posredovanjih v Vatikanu uspelo spraviti v ospredje željo, da postane kardinal najbrže ljubljanski knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je h krati tudi jezuitski kandidat. Zaradi te stvari so duhovni vznemirjeni ter bo razprava o tem gotovo jako živahna. Dr. Korošču je tudi uspelo, da je spravil na mesto krškega škofa dr. Srebrnič, ki je nasprotnik glagolice; Krk je bil pa dozdaj menda najmočnejše zatočišče za glagolice. Vse to izziva nerazpoloženje pri enem delu episkopata. Kot kandidat za bodočega zagrebškega nadškofa se omenja med drugim škof dr. Sarič iz Sarajeva, ki je za svojo kandidaturo angažiral tudi papeževga nuncija Pellegrinettija.

ZAKON O MUSLIMANIH.

Beograd, 31. januar. (Z) Kralj je podpisal ukaz, s katerim pooblašča ministra za vere, da predloži skupščini zakon o organizaciji in ustavi muslimanov v vseh krajih kraljevine in zakon o pravoslavni cerkvi. Minister za vere je ta zakonski predlog poslal narodni skupščini.

APANAŽA BIVŠI CESARICI ZITI.

Praga, 31. jan. (B) Budimpeštanski »Pester Lloyd« je prinesel vest, da bodo nasledstvene države bivše avstro-ogrške monarhije plačevale apanažo razčesarici Ziti. »Venkov« pravi, da se ta vest, ki jo je prinesel »Pester Lloyd«, nikakor ne more nanašati na češkoslovaško republiko, ki bo še dolgo morala nositi žrtve, za katere so odgovorni Habsburžani. Zato ne more nihče pristiti češkoslovaške k novim žrtvam v korist dinastij, ki je bila vedno proti češkoslovaškemu narodu.

AMERIŠKE LADJE ZAPUSTILE MEHIKANSKE VODE.

Washington, 31. jan. (Reuter.) Vlada je preklicala povelje, naj se ameriške vojne ladje umaknejo iz mehiških vod, ker je treba računati z možnostjo spopada med vladnimi četami in vstaši v bližini Veracruz.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: »Beneški trgovci«. Izv.
Opera: »Gospodsvetski sen«. Red E.
Kino Matica: »Žena z milijoni« — I. del; Strel v pariški operi.
Kino Ideal: »Peklenški stroj« — Harry Hill.

Kino Ljublj. dvor.: »Arena življenja«, velika drama v 8. dejanjih iz življenja blakoborcev v Spaniji.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Pri treh mladenkah«. Red E.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Bohine na Rimski cesti in Leustek pri Zmalkem mostu.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 31. januarja. (ML) Nocoj je imel ministrski svet dve seji, na katerih je razpravljal o invalidskem zakonu po želji kralja samega in vsled pritožbe invalidov. Po poročilu ministra za socialno politiko dr. Peleša je bil zakonski predlog v načelu sprejet, v podrobnostih pa se bo razpravljalo o njem na eni prihodnjih sej ministrskega sveta, ko bo navzoč predsednik vlade Pašić. Vlada je razpravljala nadalje o predstavi radikalnih poslancev iz Južne Srbije o militariziranju kuluka in o varnosti v teh krajih. K radikalom iz južnih pokrajin so se pridružili tudi džemijetovci in nekateri demokrati. Vlada smatra položaj za resen in je zato razveljavila svojo naredbo glede vpoklica vojakov. Nocoj je brzojavno naročila poveljniku III. armije v Skoplju, naj takoj umakne naredbo glede vpoklica prvega in drugega razreda vojaških obvezancev k orožnim vajam.

Naročajte
»Narodni Dnevnik«

Dr. Vladimir Ravnihar:

Kdo bo zmagal?

IV.

Torej samo zaradi tega, ker nismo kapitulirali, taka besna jeza in taka go-
nja zlasti proti meni. Ali ni treznih lju-
di v njihovi stranki, ki bi obsodili iz-
tako nečednih nagibov umetno uprizor-
jeno kampanjo?

Zakaj smo odklonili fuzijo obeh
strank oziroma kakor so se žaljivo iz-
ražali: naš povratek v JDS? Bili so
argumenti političnega, stvarnega in
osebnega značaja.

Demokratska stranka v državi je
zaigrala svojo bodočnost. Kako ža-
lostno ulogo igra v Beogradu. Od nek-
daj najmočnejše stranke je padla glo-
boko pod mero druge najmočnejše
stranke. Da so danes volitve, bi si mo-
rala čestitati, ako jih od svojih 46
mandatov reši 30. V stranki sami je
latentna kriza. Nasprotje med Davi-
dovičem in Pribečevićem je nepremost-
ljivo, kar bo pokazala najbližja bodoč-
nost. Pribečević s svojo skupino se
približuje tej preklicani — radikaliji.
Že jutri je lahko njihov, samo če bi
oni drugi — hoteli. Per parentem rečeno
bi to seveda ne bilo nikako »uskožstvo«
in dr. Žerjav bi bil »vlezenačen« mož,
ako bi sledil svojemu pobratimu.

Demokratska stranka je po pre-
vratu in tudi še v koalicijski z radikal-
nele v rokah usoda države. Lepše po-
zicije si ni mogoče misliti. V posesti
vseh najvažnejših portfeljev je imela
sijajno priliko, da pokaže vso svojo
državniško umetnost. Kakor v Beogra-
du, tako tudi v Sloveniji. Bili so ne-
omejeni gospodarji. Gospodarstvo, so-
cijalna politika, kultura, državna upra-
va — sama deviška zemlja, ki je ča-
kala umnega orača in spretnega sejal-
ca. Nič. Piasko na celi črti. Ne samo,
da niso ničesar ustvarili, pokvarili so še
ono malo dobrega, kar smo bili imeli
od prej. Njihove »uspehe« je kvitiral
narod pri zadnjih volitvah in ta narod
vendar ne bo delal še eksperimentov z
demokratsko stranko, ko mu je bil prvi
eksperiment z njo tako temeljito po-
nesrečen.

Povratek v tako stranko bi po mo-
jem najskromnejšem mnenju pomenjalo
— blaznost. Naravnost samomor, pa bi
bil povratek v našo domačo demokrats-
sko stranko. Diskreditirana do kosti je
zmožna še vzdržati le še z zavrnjenimi
metodami, vojnih uporabo čelo Machia-
velli nasvetuje le v najobupnejših slu-
čajih. Danes ljudje te metode istovetijo
z demokratsko stranko samo. In sedaj
naj bi mi pošteno in neomadeževano
ime NNS, ime starega dobrega slovesa,
zamenjali s slabo marko — JDS. Za-
tega deli smo gospodom na njihovo po-
nudbo glede fuzije odgovorili, da mimo
druge razlogov, ki nam narekujejo
sklep na odklonitev te ponudbe, je
povdarjati zlasti to, da ne smatramo,
da so odstranjeni vzroki, ki so bili
vedli do ločitve, vzroki programatič-
nega in taktičnega značaja, da ne ome-
njamo diametralno različnega nazira-
nja v uporabi metod za doseg politič-
nih ciljev. Z ozirom na diskreditirano
firmo JDS pa smo gospodom dovolj
jasno namignili, da je NNS starejša
nego JDS in, če že smemo govoriti o
»povratku«, bi smeli k večjemu apelir-
ati na člane JDS, da se povrnejo v —
NNS.

Metode! Danes nam pač ni segati
nazaj v dobo pred našo ločitvijo, da
pokažemo te metode v pravi luči. Pol-
pretekli čas nam nudi dovolj dokazov.
Kar po vrsti. Lov na Narodno tiskarno
in »Slov. Narod« — kupovanje duš in

izdajstvo; nagovarjanje članov načel-
stva NNS na — izdajstvo; razbitje
protestnega shoda narodno-obrambnih
društev — maščevalnost, nasilstvo,
profanacija naše narodne obrambe tudi
v najkritičnejših trenutkih, če to za-
hleva partizanstvo; gonja v Sokolstvu,
napadi na Jugoslovensko Matico, Glas-
beno Matico — akti terorizma, uniče-
vanje nacionalnih institucij samih, ako
jim ne parirajo osebe; naskok na Ja-
dransko banko — izpodkopavanje na-
šega narodnega gospodarstva, če more
služiti ugoditi osebnih strasti; krše-
nje pogodbe od 19. februarja 1923 —
besedolomstvo in cinizem.

In sedaj naj še kdo naivno vprašuje,
zakaj in čemu smo se bili ločili? Evo
jih, taki so, taki so danes, taki so bili
ob naši ločitvi.

Partizanstvo, ki se ni plašilo postav-
ljati na odlična mesta ljudi brez for-
melne in brez stvarne kvalifikacije. Za-
man so bili naši protesti, zaman smo
kazali, da odločujo ob kompetencah
pripadnosti stranke šele takrat, kadar
je sicer kvalifikacija enaka. Kupovanje
prepričanja z denarjem in z javno pre-
skrbjo. Terorizem. Ubijanje političnega
nasprotnika celo v njegovem zasebnem
življenju. Pri tem pa neiskrenost v
lastni stranki, izrazito klikarstvo. Ža-
lostno za stranko, ako naj so njena
edina privlačna sila taka sredstva in
take metode.

Razkritja na znanem občnem zboru
Jadranske banke nam v bistvu niso
prinesla nič novega. Novo nam je bilo
sicer, da je Jadranska banka bila dala
na razpolago Jug. demokratski stranki
na roke člana našega načelstva dr.
Žerjava en milijon kron, da pa se je
na ta konto pri Jadranski banki dvig-
nilo celo nad tri milijone kron. Novo mi
je bilo vse to, ker niti o tej naklonitvi,
niti o njeni uporabi kot poslevoedeči
podpredsednik stranke nisem imel niti
pojma. Niti niso tega izkazovale naše
blaginjske knjige. Nam je bilo to dej-
stvo le viden in neutajljiv dokaz za ob-
stoj metod, ki so nezdružljive z rečno
stranko. Ta dokaz je izbil sodo dno.

Saj kriza je bila že dolgo časa. Da
bi ne bil zaviral dr. Tavčar, bi bila že
mnogo prej izbruhnila. In nekaj zaslug
na zaviranju si lastim tudi jaz, dočim
so drugi in sicer prav oni, ki so jako
blizu sedanjemu vodstvu JDS, katego-
rično zahtevali ločitev. Da omenjam
samo velikega gromovnika, pa sicer
dobrega človeka Josipa Turka, ki je
izdajal parolo: z mladini ven! Celo la-
tinščine se je poslužil za ta primer:
aut — aut! Omenjal pa bi lahko še
druge n. pr. dr. Puca, Likozarja, prof.
Reisnerja, Govekarja itd.

Nekaj časa smo čakali in še ostali v
stranki. Videti in vedeti smo hoteli, ka-
ko bo stranka sama reagirala. Prepri-
stili smo jej sodbo v svobodni preuda-
rek. Ko pa je vsem tem grehotam ve-
čina pristavila dala svoj placet, sem
spoznal, da v tej stranki za me ni več
prostora. Nisem pa pri tem na nikogar
vplival. Vsakemu je bilo na prosti do-
no, da je storil, kar mu je velevala
njegova vest.

Očitki o koroškem svencu, o propa-
gandnem fondu in druge stvari, ki do
danes niso še zadostno razčiščene, so
mi le utrdile korak, ki ga gotovo ni-
sem bil storil lahkim srcem.

In sedaj vprašam jaz: ali mi ni ve-
levala moja poštena in — in če hočete
— sokolska vest, da sem izstopil iz
stranke, ki ni imela več moralne sile,

da bi vrgla od sebe svoje škodljivce.
Da bi bil plot, ki je ločil stranko od
zunanega sveta, ne vem kako visok,
moral bi ga preskočiti, da varujem ne-
omadeževanost svojega značaja. To
bodi povedano vsem, ki se pod zločin-
sko sugestijo spodtikajo nad mojim
političnim značajem.

Mariborsko pismo

Plebiscit za avtonomijo. — Usoda po-
sesti nemških bojnih društev. — Ko-
munistično zavarovanje mladine.

Maribor, 31. jan.

Slovenska ljudska stranka je začela
na svojih političnih poteh tako daleč,
da bi se rada že umaknila vsaj malo
nazaj, toda ni ji mogoče. Godi se ji
prav po oni znani »Die Geister, die ich
rief...« in tako je prisiljena vrteti še
dalje svojo avtonomistično lajno, ako
hoče, da se ji volilci ne izneverijo. Ker
je čakanje na avtonomijo le predolgo
in se ga je ljudstvo že naveličalo ter
prišlo dvomiti v možnost ostvarenja
obljub svojih voditeljev, ga je treba
vedno znova spodbujati in umejno
vzdrževati v veri in upanju. Ker pa sa-
me obljube na shodih, sestankih in v
časopisju že niso več dovolj učinkovite,
so prišli zadnje čase na novo idejo.
Spomnili so se majske deklaracije in
njene podpisovanja in zazdelo se jim
je, da ne bi bilo napočelo zapeljati
tudi zahtevo po avtonomiji na isto pot.
Kaj bi bilo, če bi sestavili primerno
»deklaracijo«, v kateri se zahteva av-
tonomija, in bi jo potem poslali v pod-
pis vsem svojim pristajšem? S tem bi
se med ljudstvom zopet oživila vera
in napravilo bi se razpoloženje, ka-
kršno je potrebno za slučaj novih vo-
litev v narodno skupščino. Rečeno
stojeno in tako pripovedujejo danes
ljudje z dežele, da se ponekod že ogle-
šajo agenti s posebnimi polami ter po-
birajo podpise za avtonomijo. Istočasno
pa pobirajo ti agenti tudi prostovoljne
denarne prispevke za — avtonomijo.
Poleg političnega prinaša ta akcija na-
šim klerikalcem tako tudi materijalni
dobitek, ki bo prišel prav pri snovanju
bodočega volilnega fonda. V agitacijski
iznajdljivosti so bili naši klerikalci
večno prvi, to se jim mora priznati. Če
bo ljudstvo s tem osleparjeno za svo-
je nade in denar, kaj to njih briga. Do
takrat, ko se bo tega zavedlo, bodo iz-
našli gotovo že sto novih izgovorov in
sto novih obljub in vse bo lepo ostalo
pri starem.

Nemci so pod Avstrijo prepregli
naše slovensko ozemlje, posebno pa
Spodnje Štajersko s celo vrsto bojnih
društev, ki so imela namen potujiti
naše ljudi, v prvi vrsti našo mladino.
To so bila »Südmarka«, »Schulvereine«,
»Heimstatt« in »Heimstättenbank«. Ta
društva so nakupila na naši zemlji več
hiš in posestev, kjer so osnovala potem
svoje šole, otroške vrtce, zavetišča, do-
move itd. Po osvoboditvi je bivača slo-
venska pokrajinska vlada v Ljubljani
vsa ta društva razpustila, njihovo pre-
moženje sekvestrirala in prodala našim
ljudem. Nemci pa se seveda niso hoteli
tako enostavno vkloniti, vložili so pri-
tožbo proti ukrepu pokrajinske vlade.
Nastopili so sodno pot, toda tudi to jim
ni nič pomagalo, kajti sodišče je nji-
hovo pritožbo zavrnilo kot neutemelje-
no in naglasilo, da je delovanje teh dru-
štev v naši državi prepovedano in torej
tudi nimajo pravice do pravno pravilno
jim odvzetega premoženja. Vključ te
neugodni rešitvi s strani sodišča, so
nemška društva rekurirala dalje in se
je zadeva vlekla vse do nedavna, ko

so nastopila še zadnja preostala pot.
Vložila so pritožbo direktno na minist-
stvo pravde v Beogradu. Nemci so upa-
li, da bodo vsaj tu prodrli in so se
privatno tudi že hvalili, da jim je uspel
zasiguran, kar je izjavilo med narodni-
mi krogi splošno nezadovoljstvo, med
kupci ohih sekvestriranih nepremičnin
pa strah za svoje pravice. Nezadovolj-
stvo in strah pa sta bila brez podlage,
kajti po izjavi, ki jo je podal sedaj mi-
nister pravde, se tudi on popolnoma
strinja z rešitvami nižjih instanc in bo
pritožba torej tudi v Beogradu doži-
vela isto usodo, kakor jo je drugod. S
tem je torej doba delovanja in obsto-
janja nemških bojnih društev na našem
ozemlju definitivno zaključena.

Naši komunisti, ki so bili ob svojem
prvem nastopu ravno v Mariboru pre-
cej močni, ker so imeli za seboj nem-
čurske elemente in hitro zvezo s svo-
jimi somišljeniki onkraj državne meje,
še vedno ne morejo pozabiti na boljše-
viško slavo v Rusiji. Ker ne smejo de-
lovati javno in se preveč boje zakona
o zaščiti države, delajo tajno. Imajo pa
to smolo, da jim je naša budna policija
vedno hitro za petami. Zadnje čase pa
so se vendar malo bolj ojunčili in
prišli tudi že zopet s poizkusi javnega
delovanja, seveda pod maskirano fir-
mo. Ker pri odraslih na svojem zad-
njem shodu pri Gambinu niso imeli
preveč sreče, so jo hoteli sedaj preiz-

Časopisni glasovi.

V »Radikalskem Glasniku« piše dr. L.
Lenard med drugim: Za Slovence gotovo
ni pametno, da stoji vedno na oni strani,
ki je tepena. Ako se proti hrvaškemu in
slovenskemu bloku postavi srbski blok, je
gotovo, da bo zmagala na njegovi strani. To-
da taka volitev in taka borba bi bila fa-
talna za vse. Ne ustvarjamo torej plemen-
skih blokov in ne silimo Srbov, da dvignejo
svoje geslo! Doslej je edino Narodna radi-
kalna stranka to z uspehom prepečevala in
pobijala velikosrbske tendence... Radi-
kalci bodo iz boja z opozicijo na vsak način
izšli ojačeni, toda demokraci bodo zagazili
med dva kamna in bodo strli. Slovenski in
hrvaški separatisti bodo prišli v jako te-
žak položaj!

Politične vesti.

— Jugoslavija in Italija. »Koroški
Slovenec« piše o sporazumu z Italijo in
pravi med drugim: Ako se bo pogodba res
izvršila v vsem obsegu in se bosta državi
približali, potem bo sporazum tudi Jugosla-
viji v veliko korist. Zakaj Jugoslavija in
Italija se v marsikaterem oziru izpolnjuje-
ta. Kar Italija nima, ima Jugoslavija v
obliini meri: že danes je Italija glavni kon-
sument jugoslovenskega lesa, živine in žita.
po sklenjenem sporazumu se bo trgovina
med obeh državama še povečala. S spo-
razumom sta se Jugoslavija in Italija na zu-
nati približali, ali bo to prijateljstvo seglo
tudi globlje v srca obeh narodov, dvomimo.
Dokler bo Italijan krtil človeške in narod-
ne pravice primorskim Slovincem, tako
dolgo si pogodba ne bo osvoila jugosloven-
skih src, ampak se bo smatrala za vsled
razmer vsiljen diktat, ki bo obvezen samo
za vodilne politike jugoslovenske države.

— Nov dnevnik v Zagrebu. Glavno gla-
silo hrvaške stranke prava »Hrvatska Mi-
sao« je pričelo koncem januarja izhajati
dnevno z geslom: Hrvatska Hrvatom!

— Pred novimi pogodbami? Ob priliki
svetosavske proslave v Parizu je imel naš
poslanik Spalajković govor, v katerem je
izjavil, da se bodo zadnji pogodbami, ki
jih je sklenila Mala antanta, oziroma nene
posamezne države, pridružile v kratkem
druge pogodbe, prožete z istimi mirolju-
bnimi cilji.

— Italijanski klerikalci in volitve. Da-
slovno je prišlo v vodstvu italijanske kle-
rikalne stranke do sporazuma med posa-
meznimi skupinami, se vodstvo še vedno
ni odločilo, kakšno stališče naj zavzame
pri bodočih volitvah. Več odličnih klerikal-
cev misli, da se mora stranka udeležiti vo-
litev v znamenju previde, toda vidne opo-
zicije. Fašisti so napram klerikalcem neza-
upljivi.

kusiti pri nezreli mladini, pri obrtnem
naraščanju. Po prenovi shoda obrtni-
kajencev v Ljubljani s strani tam-
kajšnje policije, so prenesli svojo
»mladinsko« akcijo k nam v Maribor in
vabili svoje žrtve na velik shod v
Ljudski dom. Mariborska policija pa
seveda ni mogla mirno trpeti tega, kar
je zadržala že ljubljanska in zato je
tudi ona shod prepovedala. Mladina pa
je bila že nahujskana in se je kljub
prepovedi zbrala v številu krog 200
dečkov in deklic krog 14 — 15 let
pred napovedanim lokalom. Policija je
moral nastopiti dejansko in razgati
nahujskano in zapeljano dečo, ki je ho-
tela prirediti celo demonstracijo po
mestu. Tako je bila tudi ta najnovejša
komunistična akcija zopet zaključena z
neuspehom. Žalostno pri tem pa je to,
da se sedaj, ko so pogoreli pri zrelih
in doraslih ljudeh, spravljajo komuni-
stični voditelji na nezrelo, nerazodno
in nedoraslo mladino, katero hočejo že
v rani mladosti zastrupiti s svojimi
fantazijami. Že naša odrasla javnost
je danes zastrupljena dovolj, sedaj pa
naj bi se zastrupila še mladina? Če je
eg. komunistom res kaj do izboljšanja
današnjega stanja družbe, potem naj
vsaj mladino spoštujejo in naj je ne
zavajajo v blato, v katerem tiste sami
dovolj globoko. Njihovo početje je ob-
sodila enodušno vsa naša javnost,
brez ozira na politično prepričanje.

— Švicarski glas o rimskem sporazumu.
»N. Zürcher Ztg.« izjavi med drugim: Mus-
solini ne govori toliko o miru in o Društvu
narodov kakor Poincaré ali Beneš, zato pa
formulira določbe, kako naj funkcijonira
zveza. Določil je nevtralnost enega kontra-
henta, ako je drugi napaden brez svoje
krivde. To je sistem predvojnih zvez, ki
ravno tako lahko služijo miru, kakor pa la-
hko povzročijo prenos konfliktov na druge...
Glede likvidacije reškega vprašanja piše:
Srbji, ki vodijo pod Pašićem državo, go-
dajo predvsem na Egejsko morje, na So-
nam, zapadni Hrvti in Slovenci pa na Ja-
dran, kjer so morali odstopiti Italiji ne ravn-
no majhne narodne manjšine in ki trpijo
pod konkurenco močnejšega sosedu... Na
vsak način ne bo lahko delo, spreminiti to
in onostran Jadrana dolgoletne nacionalne
antipatije v slepo ljubezen. Toda realni po-
litiki Mussolini ne misli na to. Sklenil je
tako, ker pričakuje od diplomatije Evrope
marsikatero ugodnost.

— Prenos sedeža srezkega poglavar-
stva na Krku. Spilski veliki župan je od-
redil, da se prenese sedež krškega pogla-
varstva iz Aleksandrova v mesto Krk.

— Nov demokratski poslanec. Mesto
odstopivšega demokratskega poslanca Pa-
ntelića pride v narodno skupščino Mita
Mihajlovič iz Krneva.

— Italijansko-nemški sporazum. V Ber-
linu je bil sklenjen sporazum med Italijo
in Nemčijo v svrhu izmenjave surovin in
druge prirodnih proizvodov.

— Podpis angleško-ameriške protila-
koholne pogodbe. V Washingtonu je bila
podpisana angleško-ameriška protialkohol-
na pogodba, ki dovoljuje ameriškim cari-
nskimi oblastvom, da smejo preiskati vsako
angleško ladjo, o kateri sumijo, da vozi
alkoholne pijače in se nahaja eno uro blizu
obali. Pogodba je bila sklenjena za eno le-
to. Tri mesece pred potekom sme vsaka
pogodbena stranka predlagati morebitne
izpremembe oz. razveljavitve. Splošno
se domneva, da bo služila pogodba kot
vzorec drugim sličnim pogodbam, ki jih
bodo Zedinjene države sklenile z različni
državami.

— Reparacijsko vprašanje. Berlinski
dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« pravi, da
je psihološki moment za končnoveljavo
razčističenje razmerja Nemčije do Francije
zelo nepovoljno. V Berlinu obračajo pogle-
de v London in Macdonald. Tega se za-
vedajo v Parizu. Poruhski politiki so
mnenja, da ne bo izkoristilo Poruhja re-
šilo reparacijskega problema, vendar pa
jim siguran zalog mnogo bolj prilja nego
tkzv. splošne garancije, ki bi prišle pozneje
na vrsto. Ta jamstva bi imela šele tedaj
večji pomen, ko bi bile nemške finance sa-
nirane in urejena državna uprava.

— Belgija in poruhski akcija. Belgijski
zunanj minister Jaspar je izjavil v se-
natu, da so zgovorice o izločevljenju poruh-
ske akcije neresnične. Uspehi daleč preka-
šajo vsa pričakovanja reparacijske komi-
sije. Zasedeno ozemlje bo izpraznjeno, ko
bo dovršeno delo pravice. Belgija zasleduje
samo en cilj: plačilo dolžne odškodnine.
Nadalje je izrazil svoje veselje, da se je
pričela Amerika zanimati za evropska
vprašanja.

— Poljski zunanji minister grof Za-
moycki obišče v nedeljo 27. t. m. na Dunaju
avstrijskega zveznega kancelarja dr. Sepla
in ministra dr. Grünbergerja.

— Zmuda v češkoslovaškem senatu.
Podpredsednik senata se niso hoteli od-
zvati vabilu na sejo, vsled česar jo je Pra-
šek odpovedal. S tem so ga hoteli prisiliti
k odstopu. Dr. Prašek je zapleten v »spil-
ritno afero« in so mu listi očitali razne ne-
pravilnosti. Radi tega se vrši obširna pre-
iskava, ki jo je zahteval dr. Prašek sam.

— Proglaš francoski komunistov.
»Humanité« je 17. t. m. radi smrti Ljena na crno
obrobljena in poziva delavstvo, naj vztraja
v boju za svoje pravice. L. si predlaga, naj
delavstvo na dan trega prekine v vseh
tovarnah in obratih delo za pet minut.

— Angleški liberalci proti socialistič-
nim ukrepom vlade. Te dni so se sestali
angleški liberalci pod predsedstvom Lloyd
Georgea in Asquitha in razpravljali o no-
vem nastalem političnem položaju. Sprejela
je bila resolucija, ki naglašala, da se bodo
liberalci z vsemi silami borili proti more-
bitnim socialističnim ukrepom nove vlade.
Osrbito odklanja vsako razlajstev in so-
cializacijo industrije.

— Vosest Romunske je prišel kabl Kon-
stanca-Carigrad, ki je bil pre last vzhod-
no-evropske brzojavne družbe. Družbi bo
plačala odškodnino Nemčija na račun voj-
ne odškodnine.

— V Parizu je umrl predsednik stalnega
garancijskega odbora v Berlinu, Haguenin,
zadet od srčnega kapi.

— Svetski kongres priznati Rusije, pač pa
zahtevalo, da jim Rusi priznajo vse ugodno-
sti, ki jih imajo države, ki so priznale so-
vjetsko vlado. Sovjetski zastopnik Osinski
je izjavil, da tega sovjetska vlada ne more
storiti.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Petek 1. febr. Beneški trgovec. Izven.
Sobota 2. febr. Othello. Izven.
Nedelja 3. febr. ob 3. uri popoldne:
Ugrabljeni Sabince, ljudska predstava. Ob
8. uri zvečer: Beneški trgovec. Izven.

Ponedeljek 4. febr. Mogočni prstan. R. B.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Petek 1. febr. Gosposvetski sen. Red E.
Sobota 2. febr. ob 3. pop. Prodna ne-
vesta. Izven.

Nedelja 3. febr. Gorenjski slavček, 23.
predstava. Izven.

Ponedeljek 4. febr. Zaprt.

Premijera »Beneškega trgovca« bo v
petek, dne 1. februarja ob 8. uri zvečer v
dramskem gledališču. Delo je izrežiral g.
Sest. Po njegovem zamisleku je izvršil za-
nje dekoracije šef gledališke slikarne gosp.
Skržnec. Med temi je pet velikih gobli-
nov, narejenih po slikah starih in znamenitih
mistrov. Porzlo igra ga. Marija Vera.
Sheylocka in aragonskega igrata izmenoma
gg. Lipah in Rogoz. Pri premijeri bo Shey-
lock g. Rogoz, aragonski pa g. Lipah. Pri
repriji bo narobe. V ostalih vlogah je zapa-
saleno do malega vse osebe drame. Glasbo
k tej veseligradi je zložil ter jo bo dirigiral
g. Pauer. Premijera se vrši izven abon-
maja. Prva reprija bo v nedeljo, dne 3. t. m.

— Dramsko gledališče pripravila tri
francoske enodejanske, in sicer dve komediji
in dramo. Po daljši periodi resnosti se nam
obeta večer razposajane veselosti. Vprizo-
re se predvsem Molièrova »Smešne preclo-
ze«, duhovita satira na afektiranost in prude-
rijo. Glavna vloga in režija je v rokah
gospoda Putjata. Igra se je pred kratkim

z velikim uspehom vprizorila kot kabinetni
umovtor v grajskem gledališču v Schön-
brunnu. Tudi v Pragi je v zadnjem času
doživela dolgo vrsto izredno posrečenih
predstav. V intimnem okviru našega dram-
skega gledališča in sprito ljubezni, s kate-
ro se je zanj zavzel g. Putjata, bo izborna
komedija največje francoskega mojstra
tudi pri nas brez dvoma uspešna. — Poleg
te klasične komedije se vprizori moderna
Courtelinova veseligrada »Prikljudni komi-
sar«, polna prekipelavega humorja in ne-
preocenljivih domislekov. V glavnih vlogah
sta v Parizu nastopila Antoine, sloviti re-
organizator francoskega gledališča, in Gê-
miler, francoski Max Reinhardt. Že ti imeni
pričajo o visoki vrednosti dela. Pri nas vodi
režijo in igra najtežavnejšo vlogo gospod
Sest, dočim kreira naslovno vlogo gospod
Petek. — Večer se zaključi z Molièrovo
dramo »Tri maske«, ki jo tudi režira go-
spod Sest. Charles Mère spada med najbo-
lje francoske dramatične moderne kova-
je. Njegove »Tri maske« so v Parizu za-
radi svojega izredno originalnega zasnuteka
in neke tajnstvene diabolike, ki preveča
vse delo, učinkovale z neobičajno silo in so
stalno na repertoarju »Odeona« drugega
nacionalnega gledališča Francozov z izra-
zito literarnimi tendencami. Glavne vloge
so pri nas v rokah gospe Sestove, gospe
Juvanove ter gospodov Rogoza in Skri-
binska.

Popoldanska operna predstava. Na praz-
nik v soboto, dne 2. februarja popoldne ob
treh, se poje opera »Prodna nevesta« pri
znižanih cenah. Pri tej predstavi nastopi
kot gost gospodična Bica Rozumova ter
poje vlogo Marinke. Opoldnična poje na
angaznana za prihodnjo sezono. Na to popo-
ldansko operno predstavo opozarjamo v prvi
vrsti izvenljubljansko občinstvo, katere-
mu se nudi prilika, da poseti operno pred-
stavo.

25. vprizoritev »Gorenjskega slavčka«.
V nedeljo, dne 3. februarja zvečer se vpriz-
ori na našem odru petindvajseti opera

»Gorenjski slavček« v režiji in inscenaciji
g. Sesta ter pod taktirko g. Jeraja. Prva ta
vprizoritev je bila na predvečer lanskega
narodnega praznika, dne 30. novembra.
Smelo trdimo, da je to izreden jubilej, ki ga
ni dozdaj dosegla na našem odru še nobena
opera. V štirinastih mesecih petindvajset
predstav, to priča gotovo o veliki priljubl-
jenosti dela našega starost. Skladatelj
Antona Forsterja. S petindvajseto vprizo-
ritvijo praznuje svoj petindvajseti nastop v
tej operi tudi več članov našega opernega
ansambla. Predstava je izven.

p Razvoj Ljudske knjižnice v Mari-
boru. Knjižnica Slovenske čitalnice v Ma-
riboru je bila med vojno in par let po vojni
skrajno zanemarljena, druge javne knjižni-
ce, ki bi res zaslužila to ime, pa tudi ni
bilo. In vendar je Maribor potreboval večje
javne knjižnice. To vprašanje je bilo treba
rešiti in tako se je septembra leta 1921 pre-
nesla mala knjižnica v prvo sobo Slovan-
ske čitalnice v prvem nadstropju, se na
novo uredila in pričela preopnavljati in
spopolnjevati. Srva je šlo težko, ker ni bilo
niti denarja, niti razumevanja med občin-
stvom. Komaj počasi se je smotretnemu de-
lu posrečilo pridobiti oboje in knjižnica se
je pričela razvijati. Ob prenosu je bilo ma-
lo knjig, toda še tiste so bile zelo raztrgane
in zanemarljene. Izposojevalcev je bilo ko-
malj 10 do 20. Naslednjega leta je vodstvo
knjižnice pridobilo par mabirskih dni in pri-
šlo tudi sicer zbirati denarne prispevke in
knjige, obenem pa je pričelo tudi s propa-
gando za obisk. Uspehi je bil presenetljiv.
Število knjig je stalno raslo, z njimi pa je
raslo tudi število izposojevalcev. Že lanske
leto se je posrečilo vodstvu izposojavci
tudi pri mestni občini podpora v iznosu
1500 Din, koncem leta pa naknadno še 5000
dinarjev. Novih knjig se je nakupilo za 23
tisoč dinarjev, vezava pa je stala za razno
nova in stara dela 6000 Din. Vse promet
knjižnice je lani dosegel že skoro 100.000.
Din. Število izposojevalcev je naraslo na
preko 1000 in je v vsaki izposojevalni uri

obiskalo knjižnico 100—150 izposojevalcev,
ko si izposodili skupno do 200 knjig. Pri
uradovanju so vodstvu pomagali v prvi
vrsti dijak; seveda brezplačno, kakor se vr-
ši tudi vse oskrbovanje knjižnice brezplačno.
Odkodnina za izposojene knjige je zna-
šala vsako izposojevalno uro 100—200 di-
narijev. Zanimivi so podatki o obiskovalcih
knjižnice po stanovih. Relativno največje
število izposojevalcev tvorijo dijaki, namreč
291; za njimi prihajajo državni nastavlenci,
teh je 232; potem sledi: zasebni name-
ščenci 115, obrtniški pomočniki 102, zaseb-
ni 88, obrtniški vajenci 32, trgovci 28.
Obrtniki 24 in trgovski pomočniki 14. Razen
teh pa obiskuje knjižnico še 163 sokolskih
naraščajnikov. Knjižnica ima danes že 4025
knjig, in sicer

Ljubljana, 30. januarja.

²² Miloševi zdravniki imajo že od 1819. leta po 600 tolarjev t. j. po 1200 srebrnih goldinarjev na leto. Tako plačo imajo le še Miloševi bratje, a nujeden drugi činovnik. A to se je zdravnikom samo obečavalo, toda malokomu tudi izplačalo. Spominjam se, da je odšel l. 1811 nek grški zdravnik, ker so mu začeli plačo zmanjševati vkljub pogodbi. Toda tudi za najmanjšo plačo pri Milošu zdravnikova dolžnost ni le, da pride dnevno enkrat ali dvakrat in vidi, če je zdrav, pa da ga leči, ako je bolan; nego zdravnik mora vstati pred zoro in biti cel dan pri Milošu (največ na nogah). Mora plitvati in jesti, kar se pred njega postavi. Včasih mora Miloša celo obiti. Kadar Miloš noče, da se govori, mora doktor molčati, a kadar Miloš hoče razgovor, zdravnik mora govoriti, pa če bi mu se tudi ne hotelo. Mora pomagati zasmehovati koga in mu se rogati in često dopustiti, da Miloš tudi z njim zbija šale. Ako Miloš ukaže, zdravnik niti s svojim najboljšim prijateljem ne sme govoriti. A pri vsem tem ga lahko vsak tre-nutek požeje iz službe, med tem ko zdrav-nik sam ne more ustiti službo, vsaj ne brez psovke ali karamotenja od strani Milo-

kot namestnika, oba iz vrst stanovanjskih najemnikov. Stanovanjska oblast, katero je sestavljali v svoji seji dne 18. januarja t. l. celjski občinski svet, je z imenovanjem nove stanovanjske oblasti postala brezpredmetna. — Celjska drsališča so zadnje dni vsled ugodnega zimskega vremena odprta. Mladina se jih pridno poslužuje.

Mariborske vesti. Tukašnji odvetnik g. dr. Lipold se preseli s svojo pisarno v Šoštarjevo hišo v Cankarjevi ulici 1. Njegovo dosedanje pisarniške prostore prevzame odvetnik g. dr. Leopold Boštjančič. V dosedanjih prostorih g. dr. Boštjančiča odpravi odvetniško pisarno upokojeni sodni svetnik g. dr. Anton Mušič. — Župan bratislavski dr. Okanik je poslal potomo tajnika bratislavske Lige g. Hudečka mariborskemu županu g. Grcarju pismo, v katerem v izredno prisrčnih besedah poudarja svojo priateljska čustva in simpatije do Mariborčanov. Župan dr. Okanik pošilja svoje pozdrave ustanovitvi Črčkoslovaške-lig slovenske lige v Mariboru in izraža svoje občudovanje, da se ne more osebno udeležiti ustanovnega občnega zbora, ki se vrši dne 31. januarja zvečer v Mariboru v Narodnem domu. — V ponedeljek dne 4. februarja t. l. predava g. dr. Crnić iz Zagreba v kazinski dvorani o sedanosti in bodočnosti našega pomorstva. — Sadržarsko in vrtnarsko društvo priredi dne 1. februarja svoj letni občni zbor v Mariboru. — Dne 2. in 3. februarja t. l. priredi Džamonjevo vrtnarsko podjetje »Vrt« veliko cvetlično razstavo, čije čisti dobiček je namenjen gradbi doma za brezstanovanjce in doma za tuberkulozne reveže.

Ptujske vesti. Dramatično društvo v Ptuju priredi dne 3. februarja ob 3. uri popoldne in 4. februarja ob pol 8. uri zvečer v mestnem gledališču narodno igrano petih dejanjih »Kokovnjači«. — V nedeljo dne 27. jan. sta se vračala z Brega dva mesarska pomočnika v Ptuju okoli pol 11. ure zvečer. Ko sta prišla do polovice dravsko-goranskega mosta, sta bila napadena od vojakov. Škerlec Karel, mesarski pomočnik pri tuk. mesarju Likl, je bil ranjen na glavi ter na levi rami z bodalom. Celo zadeva je naznanjena na komando mesta. — Neznani storilec je dne 28. jan. med popoldanskim odmorom iz nezaklenjenega dvorišča trgovca Krakerja v Krekovi ulici št. 7 pokradel 66 metrov belega šifona. Pred 14 dnevi ob isti uri je bilo pokradenih 40 komadov finih ženskih nazgajnih robcev. Policijska strogo zasleduje umizovce. — V Spodnji dravski ulici bo otvoril tuk. klepar Frank svojo delavnico in trgovino.

— Neznani žepar je ukradel v čakalnici v Šiški pred odhodom kamniškega vlaka poslastičarju Ivanu Merkuju z lga platinen ameriško listino, v kateri je imel dva bankovca po 1000 Din in raznih bankovcev za 2500 Din.

— Kdor rabi plin — štedi s časom in denarjem! Dokaz bo prinesel pri poskusu kuhi s plinom dne 1. februarja ob 5. uri popoldne v telovadnici Mladice (vhod Suboticeva ulice). Opozorjamo vse cenjene gospodine, katere ne poznajo prednosti plina proti drugim kurilovom, da se udeležijo zanimivega predavanja.

— Modna krojna šola za dame in gospe. V mesecu februarju se vrše dnevi in večerni tečaji za šivilje in krojače. Za dame, ki niso šivilje se prireja posebno lahki tečaj. Pouk v šiviljni! Vsaka dama lahko izdeje svojo garderobo. Priročnojevanje vseh vrst modnih in damskih oblek strankam, ki žele kroj po modeli, tudi po meri! Posebni preizkušeni, najeleгантnejši kroji za gospe Pouk v krojenju obleke za čisto duhovščino. Lastni slovenski zvezki za pouk v priročnojevanju (Tudi za nešivilje). Razpošiljam modne žurnale vseh svetovnih akademij. Korespondenčni učni tečaj. Models les plus récents de Paris et de Londre. Ljubljana, Židovska ulica 5.

Kronika.

k Neroden voznik. Na izžanski cesti je zadeli voznik dvoprežnega voza Jare iz Črne vasi z vozno tehniko v vozček meharice Marije Prekove. Vozček se je prekrulnil in se je razlilo okrog 40 litrov mleka. Prekova ima okrog 120 Din škode.

k Zapuščena mati. Predsnočnem okrog 4. ure jutraj je našel stražnik v nekem javnem stranski brezposelnosti služnjico Ogi Tisina. Dekle je porodilo omešeno dete. Porod jo je prehitel na poti v bolnišnico. Stražnik je poklical takoj rešilni voz in so prepeljali zapuščeno mater v porodnišnico.

k Embrio. V bližini tovarne Volnovič na Viču so našli v Gradaščici embrio moškega spoja. 5 ali 6 mes. star, posledica tajnega splava.

ni ljudje; a sedaj prihajajo, kakor včasih sami pravite, največ propalice, potepuhi in ljudje, ki drugod nikakor ne bi mogli živeti ali vsaj ne tako dobro, kakor v Srbiji, toda niti ti niso zadovoljni v Srbiji se najdejo ljudje, ki so k Vaši Svetlosti prišli brez pare, a sedaj štejejo svoje dukate na tisoče, ker pa jih ne morejo po svoji volji uživati, nego jih morajo skrivati, kakor kača skriva svoje noge, zato bi že zdavnaj radi zbežali preko meje, samo ko bi mogli odnesti tudi svoje premoženje, in ko se ne bi nadejali, da se mora tamkaj (namreč v Srbiji) skoraj nekaj spremeniti; a oni hočejo med tem, ko za Vašo Svetlost delajo, nagrabiti še kak tisočak).

»Nekoč se je Miloš razsrdil na svojega sekretarja in rekel: »Nimam jaz te sreče, da bi mi prišel kak pošten človek, nego sami potepuhi in propalice.« Govoril je istino. Od osem dosedanjih sekretarjev sta le dva bila dobra, trije so bili prave propalice, a trije zločinci, ki so bili radi zločinstva že v zaporu! Isto velja za druge osebo one, ki so prišli iz inozemstva. Toda Miloš službe daje takim ljudem, nego sposobnejšim domačim sinovom. Osebito v inozemskih zadevah najraje daje službo nepoštenim tujcem. Ako se kak misli pridružio čisti Srbijanci, nimajo poslednji ničesar govoriti. Moglo bi se reči, da Miloš s takim ravnanjem dokazuje, da dela proti narodni koristi, pa ima zato večje zaupanje v najsilabijše tujce, nego v domačine. A tudi med tujci mu je najljubši tisti, ki je najsilabiji kot

Primorske vesti.

p »Edinost« o sobotnih razbičajih. Tržaška »Edinost« je pričela poročila o sobotnem protestnem shodu v Ljubljani. Moralno oporo, ki so jo dali razbičaj našemu jugoslovanskemu življu v Italiji, naj pokažejo sledeče besede tržaške »Edinosti«: Mi s svoje strani izjavljamo: Kdo je povzročil ta — kar naravnost bodi povedano — škandal, za to se ne menimo. Če se v Ljubljani celo na manifestacijskih shodih v prilog lastnim bratom ne morejo vzdržati prepilov, potem je to znak, da je njihova ljubezen do nas velika manjša, nego njihova strankarska strast. Če se ne morejo brzditi niti ob takih prilikah in vršiti zborovanje na dostojen način, potem pa je že boljše, da ostanejo doma in da ne blamirajo sebe in nas pred vsem svetom.

p Odpustitev slovenskih sodnikov. Razen več sodnikov po deželi, le bilo odpustitve z goriškega tribunala in goriške preture 6 sodnih svetnikov. Razlogi so nepoznani, oziroma so pa isti kot pri vseh ukrepih proti našemu narodu — in sicer narodnost. Ta je kriva, da se Jugoslovenci v Italiji skorajda izključeni iz vseh državnih služb. V državnih službah je še nekaj izjem. Naši inteligenčni hočejo Italijani na vsak način izstrdati ali jo prisiliti, da se izseli, da bodo lažje po mili volji gospodarili s preprostim ljudstvom. Zanimljivo je, kako nas tisti samo materijelno škodo, ki jo trpi vsled tega naše ljudstvo. Kamor pride slovenski kmet, najde samo Italijane, ki jih ne razume. Ako noče utrpeti večje škode in zadostiti svoji državljski dožnosti ali si poiskati pri sodišču ali drugod svoje pravice, se mora obrniti na tolmaka ali zakonika pisarja. Ta pa ne dela zastonj in izdatki so naddavki za našega človeka.

p Postopanje napram primorskim prostevnim društvom Italijani so začeli luto goniti proti izobraževalnim društvom na Goriškem. Peko jih je, da je društveno življenje tako bohotno uspevalo in s tem paraliziralo njihove asimilacijske namene. Že v preteklem letu so hoteli dati vsem društvom prireditvam Italijanskim obležje s tem, da je morala biti prva točka dnevnega reda italijanska. S tem pa niso dosegli svojega namena in podočeljski prireditvi so kljub vsem oviram pokazale, da žive tam trdni Slovenci, ki hočejo ostati zvesti svojemu narodu. Goriški podprefekt pa je kratkoma prepovedal vsako društveno delovanje na Vipavskem, dokler ne bodo potrdila društvena pravila. V to so se morala dotična društva zavezati z izjavo. Kako izgleda potrditev naj pokaže sledeči odgovor, ki ga je dobilo že precej društev: »Ustanovitev društva se ne dovolj, ker ne nudijo ustanovitvi dovoljno jamstvo, da bodo delovali v mejah društvenih pravil.« Sprito takih odgovorov je škoda izgubljati vsako besedo. Radovedni smo, da li se bodo razmere s sklenitvijo sporazuma spremenile, a pa bodo ostali Slovenci še nadalje brezpravna rasa?

Sport.

— Glavna skupščina Ljublj. nogomet. podseveza se vrši v soboto 2. febr. ob 11. uri v srednji sobi hotela »Strucl« (vokal Kolodvorske in Dalmatinove ulice).

— SK Slovan sklicuje za nedeljo 3. februarja v salonu restavracije »Pri roži« (I. nadstropje) članski sestanek v svrhu odločitve o kandidaturi liste odbora za redni občni zbor, ki se vrši dne 17. februarja ob 10. uri popoldne istotam. — Tajnik.

KAM 9. FEBRUARJA
V NARODNI DOMI
NA ŠPORTNI
KARNEVAL!

Društvene vesti.

— Efitni tehniški ples, ki ga prired. akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov (A. D. J. T.) pod pokroviteljstvom Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekla Ljubljana, in častnega damskega komiteja, se vrši v torek dne 5. februarja v vseh prostorih Narodnega doma. Pričetek ob pol 9. uri zvečer; obilni: sprejem ob pol 9. ure. Čisti dobiček je namenjen izpolnitvi strokovne društvene knjižnice. Vstop le proti vabilu.

— Slovensko Planinsko društvo opozarja na svoj planinski ples, ki se bo v šil v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani na Svečnico v soboto dne 2. februarja 1924. — Godba Dravske divizije v vseh prostorih. — Velik srečolov, mnogo in lepih dobikov. Vrednolada vstopnic v trgovini J. Korenčan. Mestni trg, in Ivanuš in Vlat. Wolfova ulica.

človek. V kolikor boji je hudoben in podel, tem raje ga Miloš ima v svoji službi. Vse Miloš tem bolj mrzi činovnika. Čim pametnejši in poštenjši je le-ta in čim lepše živi z narodom in ljubezni A manj ko so ljudje s činovnikom zadovoljni, bolj ga Miloš spoštuje in brani.

(Dalje prth.)

KINO MATICA
31. januarja do 10. februarja.
Žena z milijoni
31. jan. do 2. febr. I. del:
„Strel v pariški operi“

KINO „IDEAL“
četrtak 31. jan. petek 1. soboto 2. in v nedeljo 3. februarja 1924
Peklenški stroj
Velika detektivska senzacija v 6 dejanjih v glavni vlogi
HARRY HILL.

— Izredni občni zbor Narodne galerije je bil včeraj v srebrni dvorani »Unkna«. Izredno dobro obiskani občni zbor je otvoril predsednik Narodne galerije g. Ivan Zorman. V daljšem govoru je stvarno pojasnil namen današnjega občnega zbora, ki mora odločiti, če pride Narodna galerija pod izključen vpliv aktivnih upodabljalov umetnikov ali pa jo vodijo kvalificirani lajki, kakor je to upeljano po vsem kulturnem svetu. Sedanje stanje v Narodni galeriji pa je nevdružno, ker ovira stalno nasprotje med odborom in aktivnimi umetniki delo Narodne galerije. Da je bilo to delo plodonosno, kaže zgodovina Narodne galerije, ki ji je na tem, da si zgradila lasten dom. Kako neumestna je bila opozicija umetnikov, se vidi iz tega, da je bil od njihove strani odklonjen nakup risb bratov Sunčev. Da se za vedno končajo ti nepotrební prepri, predlaga odbor izpremembo pravil in sicer se naj zveča članarina rednih članov od 10 na 50 Din letno, uvede institucija podpornih članov, ki plačajo 10 Din mesečno, številu odbornikov naj se zniža od 20 na 12, umetniški svet pa se naj ukine. — Proti temu predlogu je nastopil imenovan družina upodabljalov umetnikov g. Jakopič, ki je predlagal, da naj sestoji odbor iz 12 članov, od katerih pa naj bo 6 imenovan od združenja umetnikov. — Temu predlogu je v daljšem stvarnem govoru ugovarjal dr. Izidor Cankar, ki je naglašal, da aktivni umetnik že vsled svoje naravne subjektivnosti ni za objektivno vodstvo organa zbiranja dela, k ga zahteva Narodna galerija. — Dr. Glonar je opomnil na škodljive posledice, ki so jih doživeli naši umetniki pri »Slov. Matici«, ko so izvedli to, kar poskušajo sedaj upodabljalov. — Ko sta govorila se dr. Zarnik in dr. Recally, ki sta oba s tehničnimi argumenti podkrepila stališče, se je preslo h glasovanju, pri katerem je odbor predlog z veliko večino prodl. — S tem je bilo vodstvo organiziranega dela, ki ga zavajali za udeležbo z željo, da bi bil vsak občni zbor tako dobro obiskan.

— Obštani Savez Dobrovoljcev za Slovenijo naznanja vsem članom, da se vrši V. redni občni zbor v nedeljo, dne 3. februarja v dvorani »Kazina« ob 9. uri dopo dne.

Sokolstvo.

Sokolstvo in Reka.

Vsem bratom in sestram!

Usoda Reke je za enkrat zapečaten. Javnost ocenja to zgodovinsko dejstvo odgovornih državljanov po zlih posledicah in po zasluženih dobrinah, ki se obetajo našemu narodu tostran in onostran naše sedanje državne meje. Končno sodbo izreče zgodovina.

Istina je, da je marsikdo pričakoval več uspehov za nas in da so podpisali na rimski pogodbi pokopali premnogo nado, ki je lajšala težke eksistence in neutешljivo pričakovanje naših neodrešenih bratov in sester.

Kar nam je naklonila trda sedanjost, ni dar pravične usode, nego je le nova vzpodbuda k nadaljnjemu, nikoli mirujočemu delu za osvobodjenje vseh pripadnikov našega naroda in za njih združitev z nami v eni in nam vsem skupni domovini. Še danes štejemo pol milijona svojcev, ki so na milost in nemilost izročeni tujemu jarmu. Njih usoda ni in ne sme biti z rimsko pogodbo zaključena za vedno! Zanje se začena le nova doba bridkih preizkušenj, novih težav in duševnih muk, ki se izlivajo v val nemega hrepenenja po naši ljubezni in nezmanjšane zvestobe do rodne zemlje in krvi.

Tem bratom in sestram veljajo naši iskreni, bratski pozdravi! Njim veljaj naše ponovno zagotovilo, da tudi po rimski pogodbi nismo pozabili na nje, ampak da so posledje še bliže našim srcem, saj ne more med nje in med nas postaviti meje nobena sila, ker ni nobena sila postavljena na temelj večne pravde!

Vse brate in sestre v osvobodjeni in ujedinjeni domovini pa pozivljamo, naj jim bo neodređena naša zemlja neprestano v spominu in naj zavestno, vztrajno in z podvojenjo požrtvovalnostjo — izvršujejo vzgojne naloge Sokolstva — obračajo svoje poglede in misli v bodočnost, ki bo z našo podporo in pomočjo dovolj jaka, samozavestna.

XII. občni zbor Sokola II v Ljubljani se je vršil v nedeljo 13. januarja v društvenem prostoru na realki. Otvoril ga je brat starosta dr. Subic, ki se je spomnil umrlih članov in članic, in ki je podal v svojem poročilu pregled društvenega delovanja v preteklem letu. Društvo je pridelilo v preteklem letu dve telovadi, akademiji in je prosavilo zelo lepo 15letnico svojega obstoja; ob tej priliki je razvil svojemu narasčaju prapor. Društvo, ki koraka v prve vrste sokolskih društev, potrebuje pomoči vseh bratov in sester brez razlike. Zato je br. starosta ostro in opravično hčal brezbržnost onih članov, ki se ne zanimajo za društveno življenje niti toliko, da bi se udeležili občnega zbora in redno plačali članarino. Taki člani tudi niso poklicani, da kritizirajo društveno delovanje. Za idealno sokolsko delo je treba biti črtao one člana v svojem mestu. Ker se je vedno in povsod ne izpolnjujejo sokolskih obveznosti, ne, ki ne izpolnjujejo sokolskih padlo, a naše številu članstva nekoliko padlo, a naše vrste so se sčistile in v društvu ostnejo le — Sokolli!

Tudi iz poročil tajnika in načelnika in ostalih društvenih funkcionarjev je zvenel klic po oždravljenju društvenega življenja. Blazinskih poročilo je bilo precej ugodno, kakor tudi ono za zgradbo doma. Imamo stavišče, da je, da bo kmalu stal na njem sokolski dom! — K besedi se je oglasil tudi br. dr. Krejčl, starosta sokolske župe I, ki je v temperamentalnem govoru grajal nedelavnost in apatičnost ljudi, ki so se po vratu vgnezdili v sokolska društva zaradi uniforme in parad. Nikakor tudi ne smemo dopustiti, da prestopi politika prag naših sokolskih svetilšč. — Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor sledeči bratje in sestre: dr. M. Subic, starosta, Milko Krapeš, I. namestnik staroste, Franc Bergant, II. namestnik staroste, Martin Brišnik, predsed. prosvet. odseka, načelniki mesto vakantno Marija

Varogova, načelnica, Josip Jeras, načelnik mad. odseka, Terček Stanko, I. tajnik, Sl. Kobe, II. tajnik, Valjavec Aleksander, blagajnik, Tone Vidmar, nač. statističnega odseka in matrice, Pogačnik Matja, gospodar, ter odborniki: Janko Lenarčič, Pleško Jože, Puh Marija, Lampič Irma, Urbančič Ivanka.

— Sokolsko društvo v Šiški ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 3. t. m. ob 15. uri v društveni telovadnici. Zdravo!

Izpred sodišča.

KOT NEPOSTEN SLUGA

se je izkazal blviš trgovski pomočnik Emerik Potočnik iz Maribora. Ker ni mogel nikjer dobiti mesta, je vstopil kot sluga v službo barona Egerja pri Sv. Kungoti. Tu se je v 2 mesecih gospodari nad 1000 Din škodo. Okrožno sodišče v Mariboru ga je obsodilo na 7 mesecev težke ječe.

OSLE JE KAZALA

tam ob nekem plotu v Spodnjih Gorlah na Goroniskem, precej huda Katarina Repetova svoji sosedki Meti Zumbovi. Bilo je v času, ko je ajda dozorevala. Pri tem to je tudi prav pošteno oštelala njo in celo rodbino in lim je očitala, da bi bili taki kot zganjarji, če bi ne dobili zemljo šenkano, ali pa jo priglotali. Ker so bili ti očitki precej pečeči, je bila huda Katarina obsojena na 14 dni zapora. Njen priziv je bil zavrnjen.

Java.

Java, biser Indonezije, je bila znana že grškemu pisatelju Plinemu, ki jo je v svojih spisih imenoval Jabadin (v sanskritu: Java dvipa). Med tem velikim in krasnim otokom ter indijsko celno so obstojale že v davnih starih časih stalne življane zveze in religija ter kultura Java sta stali vedno pod vplivom rečije in kulturne Indije. Iz Indije so sprejeli Javani v davnih tisočletjih buddhistično vero in z njo buddhistično kulturo, o kateri pričajo še danes razvaline veličastnih svetilšč v raznih krajih. Istotako pa je Java tudi iz Indije prejela svojo današnjo vero — mohamedanstvo. Tudi pridelavo riža in krasni sistem riževih polj so sprejeli Javanci od Indov. Prvi vladarji Jave so bili istotako Ind. Se v petnajstem stoletju sta se nahajali na tem velikem otoku dve močniti državi. Modjapahit na vzhodu in Madjadarjan na zapadu. Po sprejemu islama sta se obe državi zrušili in na Javi je nastalo več manjših sultanatov, med katerimi je bilo najmočnejše cesarstvo Mataramo. Leta 1755 so tudi to državo osvojili Holandci in razdelila se je na dva sultanata, na Surakarto in Djokjakarto, ki pa sta danes samo dve upravni ozemli holandske posesti.

Holandci so po osvojitvi Jave ustanovili tik ob morju v močvirnatih severni nizini, ob izlivu neke male reke, mesto Batavia, ki je še danes glavno mesto otoka, te močvirne, krasne in bogate kolonije, izbrali pa so nesrečen prostor za svoje mesto, kajti v nizini je doma strašna tropična malarija in tsoči in tsoči Evropejcev so tu našli smrt. Treba je bilo obsežnega dela, mnogo napora in truda dokler se je končno posrečilo močvirnato nizino kolikor toliko osušiti in zatreti malarijo, tako, da je danes Batavia že precej zdravo mesto. Vendar pa Holandci in drugi Evropejci, ki delujejo v Bataviji, ne stanujejo v samem mestu, ampak v novem delu Weltevreden, ki leži na bližnji višini. Tu je tekoma desetletji nastalo veliko mesto vt. ki se senčijo pod kronami varingovih dreves (figus religiosa), kokosovih palm in drugega tropičnega drevja in rastlinstva. Vse so prilicne in zgrajene v posebnem stilu, ki odgovarja razmeram tropičnega podnebja. V teh vilah prebivajo Batavčani in njihove družine; v Batavijo hodijo samo preko dneva na posel. Tu se nahajajo tudi veliki moderni hoteli, zabavišča, gledališča itd. Holandci so na Javi in v drugih svojih indijskih kolonijah prilagodili svoje življanske običaje razmeram in žive na čisto svoj poseben način, ki se v marsičem razlikuje od življenja v Evropi. Tudi oblačilo se navadno nosi na poseben način: moški in ženske nosijo pisane batikrane halje in preko teh srlece brez ovratnikov, prevezane čez pas. Le kadar gredo v družbo ali sprejemajo obiske, se oblačijo v bela tropična oblačila ali v evropske oblike in salonske sukne. V tem se zelo razlikujejo od Angležev in Francozov, ki so tudi v svojih kolonijah ohranili vse stare domače evropske navade in običaje. Sicer pa so zelo ceremonični in se strogo drže gotove etikete in gotovega reda v družabnem občevanju, ki onega tujca, ki ga ne pozna, lahko sprav v zadrego in mu naklonje zamero. Tudi kuhinjo so prilagodili svoji novi domovini. V splošnem pa imajo dober apetit in veliko jedo. Ker je služinčad poceni, ima vsak kolikaj boljše situiran evropski Javanez celo tropo slug.

Domače prebivalstvo na Javi, kakor v celi Indoneziji, je malajsko. Holandci so to prebivalstvo sprva sicer s silo podjarmili, toda s svojo spretno politiko so si ga znali v teku desetletij tako pridobiti, da danes prav nič ne misli na kak odpor ali osamosvojitve, ampak je celo srečno, da ga vidi lo spetni Holandci. Ti so pustili Malajcem vse religiozne, nacionalne in druge podobne pravice in jih v socialnem oziru celo znatno dvignili, ker so jih osvobodili nasilnosti in despotizma prejšnjih knezov in sultanov. Lepo sožnost Holandcev in domačinov dokazujejo tudi številni njihovi zakoni z Malajkami. Na Javi namreč primanjkuje Evropejci in tako so že od nekdaj bili mnogi holandski kolonisti prisiljeni, poiskati si družico med domačinkami. Otroci, ki se rode iz takih zakonov, se po zakonu smatrajo za Evropejce in tudi to je lepa in pametna poteza. Ti mešanči so navadno bistrega duha in bolj usposobljeni za življenje v tropičnem podnebju, kakor pa čistokrvni Evropejci in ravno radi tega tudi zavzemajo vedno odličnejši upravni in drugih takih mest, Holandci zavzemajo na Javi največ mesta uradnikov, podjetnikov, trgovcev, zdravnikov, inženjerjev, učiteljev in profesorjev itd., so pa tudi odlični farmarji in obrtniki. Domače malajsko prebivalstvo se peča v prvi vrsti s poljedelstvom, rižolovom in delom v tovarnah, obratih, gospodinjstvu in gospodarstvu. Največ Evropejcev je v treh velikih mestih, v Bataviji, Somarangu in Surabaji.

Java je danes med vsemi kolonijami sveta najbolj kultivirana. Ko so jo zasedli Holandci, so vladale na njej še precej primitivne in divje razmere. Po večjem delu so jo takrat pokrivali še ogromni tropični pragozovi, po katerih so prežali na svoj plen tigri, leopardi in podobni divji mački. Opice so imele tu pravi raj in med drevjem, prepletenim z močnimi lijanami, so se spretelavali pisani paprugi in drugi ptici.

Prebivalstva takrat ni bilo veliko. Še v začetku prošlega stoletja je štela Java komaj 4 milijone duš. Danes jih šteje že krog 30 milijonov. Tropični pragozovi so se morali umakniti velikim plantažam sladkorne trsa, kave, kinina, tobaka, kakava, čaja, raznih dišavnih zelišč in rastlin, palm in tropičnega sadnega drevja. Skoro največ površine pa zavzemajo riževa polja. Riž je poleg banan glavna hrana ne samo domačinov, ampak tudi Evropejcev. Bifanca javanske žetve se presoja vedno po pridelku riža. Najbolj kultiviran je vzhodni, srednji, južni in severni del. Posebno v vzhodnem, srednjem in severnem delu skoro ni več gozdov. Prava prvotna krasota tropičnih pragozov je ohranjena le še v nekaterih goratih delih zapadne Jave. V teku let je dobila Java tudi izborno in primeroma zelo gosto železniško omrežje, ki spoja vsa važnejša mesta medsebojno, pa tudi severna pristanišča z južnimi in vzhodna z zapadnimi. Tudi ceste so v dobrem stanju. Pristanišče ima Java več, najpomembnejše pa je seveda Batavijsko.

Java ima tudi znamenita zračna zdravilišča v Sukabumi, Bandungu ter v Buitenzorgu in Garutu. Vsa mesta leže ob eni in isti železniški progi. Precej visoko nad morjem, med vrhovi ogromnih vulkanov, ki segajo do 3000 metrov visoko pod nebo. V Buitenzorgu je sedež generalnega guvernerja Jave. Podnebje je v teh krajih milo in za Evropejce mnogo bolj zdravo in primerno, kakor v nižje ležečih pokrajinah, kjer kraljuje večna vlažna vročina. Java je eden glavnih virov holandskega gospodarstva, pa tudi politične moči. Z Jave je lasko leto tudi naša država dobila tobak in tako pušimo tudi mi tobak, ki so ga pridelali holandski farmarji in Malajci, čeprav navadno tega ne vemo in mislimo, da je to zelišče zrastle res kje v naši Hercegovini ali Macedoniji. Ker nam pa Holandci niso prodali ravno najboljšega tobaka, bi Javancem storili krivico, če bi presojali vse njihove pridelke po tem čisto plesnivjem zelišču, katero mnogokrat — proklinjamo.

+ 150.000 lir za eno novelo. Uredništvo »New York Timesa« je naprosilo znanega italijanskega humorističnega pisatelja Alozija Pirandella naj napiše za list novelo, za katero mu ponuja 150.000 lir. Obenem ga je naprosilo, naj napiše kritiko najnovejšega Shawova, dela Avana d' duc.

Borzna poročila.

Beograd, 31. januarja. Devize: Dunaj 0.1220—0.1222, Budimpešta 0.29—0.30, Bukarešta 43.25—43.50, Zeneva 1501—1502, London 371—371.20, Milan 378—378.50, New York 87—87.20, Pariz 401—402, Praga 249.50—249.70, Solun 160—162, Sofija 62—64.

Zagreb, 31. januarja. Devize: Dunaj 0.12135—0.12335, Budimpešta 0.305—0.335, Bukarešta 42.50—45.50, Italija izplačilo 377.20—380.20, London izplačilo 369.50—372.50, ček 368.75—371.75, New York ček 86.50—87.50, Pariz 397.75—402.75, Praga 219—252, Sofija 0—67.50, Svica 1498—1508. Valute: Dolari 85.375—86.375, avstrilske krone 0.12275—0.12375, funti 360—0, madžarske krone 0.21—0.24, napoleondori 330—0, lire 374.50—377.50.

Curih, 31. januarja. New York 578.50, London 24.70, Pariz 26.75, Milan 25.10, Praga 16.7375, Budimpešta 0.0204, Bukarešta 2.94, Beograd 6.6375, Sofija 4.15, Dunaj 0.00815, avstr. krone 0.00815.

Praga, 31. januarja. Dunaj 4.81, Berlin 8.13, Rim 151.75, avstrilske krone 4.815, lire 151.625, Budimpešta 11.825, Pariz 161.375, London 148.675, New York 24.90, Curih 600.50, Beograd 40.125.

Dunaj, 31. januarja. Devize: Beograd 822—826, Berlin 15.70—16.30, Budimpešta 2.41—2.51, Bukarešta 359—361, London 302.000—303.000, Milan 3074—3086, New York 70.935—71.185, Pariz 3242—3258, Praga 2049—2059, Sofija 498—502, Curih 12.275—12.325. Valute: Dolari 70.800—71.260, bolgarski levi 476—484, nemške marke 15.30—15.90, funti 300.200—301.800, francoski franki 3205—3235, lire 3070—3090, dinari 817—823, romunski lei 352—356, kvircarski franki 12.160—12.240, čkoslovaške krone 2030—2046, madžarske krone 1.62—1.82.

Berlin, 31. januarja. (V milijardah mark.) Dunaj 0.059, Milan 183, Praga 120.7, Pariz 194.3, London 17.955, New York 4.188, Curih 726.2, Beograd 48.8.

Lastnik:

Konzorci »Narodnega dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Kino „Ljubljanski dvor“
1., 2., 3. februarja
Arena življenja
velika drama v 8. dejanjih iz življenja bikoborcev v Španiji.
Radi dolžine filma in krasnih slik se vrše
2 urne predstave
Petek: ob 3., 7. in 9. uri.
Sobota in nedelja:
dopoldne ob pol 11. uri, popoldne ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Gospodarstvo.

Agrarna politika v naši državi.

Agrarna politika je imela pri nas zelo težavno nalogo. Razmere v posesti zemlje so bile skrajno nezadovoljive. Sicer so bila veleposestva, obdelovana na moderne načine in z modernimi sredstvi, zelo rentabilna in so v zadostni meri izkoriščala zemljo. Toda mase socialno popolnoma odvisnih malih kmetov nikakor niso bile zadovoljne, ker se niso mogle preživljati kljub majhnim potrebam.

Ob priliki odpravitve osebne nesvobode so dali veleposestniki svojim prejemcem podložnikom le toliko sveta, da so bili slednji prisiljeni, znova vzeti nekaj zemlje v najem, če so hoteli živeti. Najemina pa so bile dajatve v naravi: del pridelka.

V južni Srbiji, Bosni in Hercegovini so imeli zemljo v najemu takozvani »kmeti«, ki so plačevali svojim gospodarjem najemnino 1/4 do 1/2 surovega pridelka, običajno 1/4 do 1/2. Slično je bilo razmerje v primorskih krajih (Dalmacija) kjer se je to imenovalo kolonata.

Ukinitev teh gospodarskih odvisnosti je postala sčasoma neizbežna in jo je že Avstrija deloma izvedla. V veliki meri pa je izvedla osamosvojitve gospodarsko odvisnih in izkoriščanih »kmetov« šele naša nova država. Danes žive »kmeti« v neprimerno bolj razmerah, kakor je bilo to poprej. Teh družin je približno 99.000. Dobile so vsaka del zemlje, ki je bila ekspropriirana prejšnjemu veleposestniku, katerega suverenost je izšla proti odškodnini. Veleposestnikom je priznala država 225 milijonov dinarjev odškodnine, to je toliko, kolikor so bile vredne dajatve »kmetov« v enem letu. Višina odškodnine posameznim veleposestnikom še ni določena.

V Dalmaciji se odprava kolonata še ni posrečila. Druge pa je država razdelila zemljo na ta način, da so jo dobili zakonski upravičenci za štiri leta (od države) v najem. Najemna znaša osem do desetkratno kvoto katastralnega čistega donosa. Četrtno te najemnine obdrži država, ostale tri četrtine pa bi morala oddati prejšnjim lastnikom do zemlje. Toda ti so dobili od države do sedaj višek zakupnine šele do leta 1920.

Agrarna reforma je bila izvedena (v kolikor je že) po priznanju mednarodnih strokovnjakov pri nas najbolj izmed vseh slovanskih držav. Seveda pa ima agrarna reforma začasno tudi slabše posledice. Ponajveč so namreč prišla pod reformo veleposestva z zelo težko zemljo, ki jo je mogoče rentabilno obdelovati le z modernimi sredstvi in z močno živino. To se je v velobratu tudi vršilo, dočim je obdelovanje majhnih kosov zemlje zelo težavno. Novi obdelovalci nimajo še živine — o strojih sploh ni govora — primanjkuje jim orodja itd. Zato je produkcija tudi mnogo manjša. Vendar pa ni dvoma, da si bodo sčasoma opomogli tudi ta mala posestva in da bo socialno pravična razdelitev zemlje tudi vplivala na porast poljedelske produkcije.

Inozemski kapital in njegovo delo.

Vprašanje inozemskega kapitala je v naši državi že dolgo časa aktualno. Svoj čas je vladalo pri nas proti inozemskemu kapitalu neupravičeno nezaujanje, ki je ustvarjalo vedno nove zapreke udeležbi tujega kapitala v naši industriji. Sčasoma pa so se razmere v naši državi izpremenile tako, da je zanimanje tujega kapitala za nas malo ne popolnoma prenehalo. Na drugi strani so pa spoznali tudi najbolj vneti nasprotniki inozemskega kapitala, da si sami kljub vsem prirodnim bogastvom ne moremo dosti pomagati. Kjer ni obratnih sredstev, je tudi obratovanje nemogoče. Danes, ko je že vsakdo videl potrebo tujega kapitala pri nas, se skuša že na več načinov ta kapital za naše razmere zainteresirati in ga pritegniti v naše gospodarstvo. Seveda dosedaj še večji del brez uspeha.

Prav dober vzgled koristi tujega kapitala za industrijo kake gospodarsko slabotne države nam nudi Avstrija. Ko je bila Avstrija še gospodarsko skoro popolnoma pri tleh, ko pa so se vendar že pojavljali prvi znaki, da si bo opomogla, se je začel zanimati zanj inozemski kapital. Avstrije to ni vznemirilo. Vedeli so, da potrebujejo pomoči in da jo zastoni nikjer ne bodo mogli dobiti. Z uspešno propagando so zanimanje za svojo industrijo v inozemstvu še povečali in uspehi niso izostali.

Udeležba inozemskega kapitala v Avstriji se je izražala ponajveč v nakupovanju akcij avstrijskih industrijskih in finančnih podjetij. Cele skladovnice teh papirjev so romale dan na dan na vse strani sveta — v državo pa je prihajala dobra valuta. Zlasti francoski, angleški, švicarski in italijanski, deloma tudi ameriški kapital se je zelo an-

gažiral v avstrijskih industrijskih in denarnih podjetjih. Kasneje je pokazal prav živahno zanimanje tudi nemški kapital.

Kapital išče udeležbe pač tam, kjer se mu obeta največji dobiček. Ta pa je najbolj gotov v gospodarsko še slabih državah, ki pa imajo vse predpogoje za gospodarski razvoj in napredek, a jim manjka samo obratnega kapitala. sredstev. Seveda morajo biti podane poleg možnosti dobička tudi gotove varščine, sigurnost za udeleženi kapital. Na negotovo je zelo težko — danes celo nemogoče — dobiti denar. V Avstriji so obstojali vsi predpogoji, zato je bila udeležba tujega kapitala tako ogromna.

Kako delo pa je storil ta tuji kapital, vidimo danes. Avstrijska industrija je močna in konkurira z najmočnejšimi evropskimi industrijami. Učvrstila si je svoj položaj ter si zagotovila lepo bodočnost. Z njo pa se je uselilo blagostanje tudi v državo kot tako: pojemanje nezaposelnosti, zviševanje kupne moči valute itd.

V zadnjem času pa se je pričel tuji kapital znopet seliti iz Avstrije. Vsaj ona oblika, v kateri se je prvotno pojavljala tuji kapital, se sedaj občutno krči. Avstrijska industrija in financa ima sedaj možnost, da kupi svoje delnice nazaj in da se iznebi tujega vpliva, oziroma da ga zmanjša. Ker je sprejel avstrijsko gospodarstvo ta pojav popolnoma mirno in brez vsakega vznemirjenja, moremo smatrati, da sta avstrijska industrija in denarstvo že tako močna, da se vzdržujeta sama. Torej, da sta dosegla brezdvomen napredek.

Ali bi ne bilo mogoče pritegniti tuji kapital tudi v naše gospodarstvo? Vsaj dotlej, dokler bi ne bilo tako močno, da se samo uspešno razvija. Korist bi bila brezdvoma in gotovo večja kakor pa procenti, ki bi jih morala plačati zanj naše gospodarstvo.

Kolkovanje v zadevah pred upravnim sodiščem.

(Nadaljevanje.)

Opombe k A.

Taksa se plačuje tudi za protokolarne vloge in sicer enotno za celo vlogo brez oziroma na število in velikost pol: ovojne pole, na kateri se nahaja samo rubrika vloge niso kot deli (pole vloge t. p. 72 avstr. prist. zak.).

Kolikor oseb podpisuje vlogo, toliko takse je treba plačati. Samo v slučaju, da se izkaže skupina oseb kot ena zainteresovana stranka, kakor n. pr. družabniki v enem podjetju, zadrukarji itd. se plača ena taksa. Tozadevno bo še nadalje veljalo, da za dostopne enkratni kolek tedaj, če tvorijo več oseb pravno skupnost v smislu § 33 avstr. prist. zakona.

Za zahteve (petitov) v eni vlogi ni zahteva kolk po številu zahtev, nego en kolek, ki je najvišji po kvalitativni zahtevi.

Ce taksa na vlogo ni plačana, se vloge ne vzame v delo.

Dopolnitve in reprodukcije končno ne-rešenih kvalifikiranih vlog podlegajo samo taksi po t. p. 1 § 5 Din (pripomba 3. t. p. 1.) Isti taksi podlegajo nadalje tudi duplikati (prepisi) vseh navadnih ali kvalifikiranih vlog (t. p. 43 avstr. prist. zak.).

Tudi telegrafiranim potem vložene izjave je taksiirati, kakor to predpisuje pravilnik.

Ce se na podlagi vloge mora izdati kakšno potrdilo, izpričevalo, odobril, dopustnico, rešenje itd., se mora položiti tudi za ta pisma predpisana taksa oziroma v vsakem slučaju taksa po t. p. 5.

Definitivne rešitve kvalifikiranih vlog zgoraj pod 1. do 5. to so razsodbe in odloki upravnih sodišč, ne podlegajo nobeni taksi, ker se jih ne more podvesti ne pod t. p. 5, ki velja samo za odloke upravnih oblastev (ker upravna sodišča niso), in tudi ne pod t. p. 137 do 177, ki veljajo zgolj za sporno in izvensporno postopanje civilnih sodišč. Te razsodbe in odloki upravnih sodišč niso tudi po kakšnem drugem zakonskem celotni podvržene posebni taksi, razen v slučaju t. p. 48, kjer se plača taksa za obsodbo upravnih kot disciplinskih sodišč po izvršnosti talste (člen 65 pravilnika) v znesku 50 Din.

Rešitve drugih kvalifikiranih in navadnih vlog bodo podležale posebni taksi tedaj, če vrši upravno sodišče ne funkcije sodišča kot takšnega, nego funkcije več ali manj upravne oblasti. Tako n. pr. če se zahteva v zgorajmenjenem slučaju 6 in 7 izpričevalo kolek za izpričevalo po t. p. 9 c po 30 Din, ali pri prošnji za prepis ali overitev kolek po t. p. 42 in 43 prepis in overitev, za potrdilo, da je tožba vložena, kolek po t. p. 5, oz. po t. p. 3 in 4.

V pod 8 in 9 navedenih slučajih se plača za odlok, s katerim se zahteva po izločitvi upravnega sodnika zavrne po členu 66 pravilnika takso po t. p. 5 z 20 Din, to pa le tedaj, če odločuje upravno sodišče kot disciplinsko sodišče, ker so po t. p. 3 odloke, ki se izdajajo v kazenskih dejanjih javnih uslužbencev, katera se preiskujejo in kaznujejo na podstavki specialnih (n. pr. uradniškega) zakonov podvržene tej taksi.

Ne velja pa to za odloke upravnih sodišč v admin. sporih, ker se tiče tarifna postavka 5. odločitve administrativnih oblastev, kot katera se pa pri razsojanju administrativnih sporov ne more smatrati upravnih sodišč in ker se tudi postopanje upravnih sodišč v administrativnih sporih ne rešitvosti s preiskavo kaznivih dejanj, kakor jo ima v mislih 2. del t. p. 5.

Tozadevno je obče določilo člen 66 pravilnika brezdvomno prater legem.

Priloge:

Za priloge se plačuje ne glede na število in velikost pol taksa po t. p. 2 § 2 Din.

Opombe:

Izvršete so iz te splošne takse priloge, ki so a) zakonito opravljene prične takse ali obremenjene s posebno večjo takso.

Ker deli priloga usodo vloge, velja glede prostosti predvsem sicer samoohrabljevalno načelo: Prosta vloga-prosta priloga (§ 11. avstr. prist. zak.).

Drugeče pa je prostost priloge treba tolmačiti po členu 5 in 6 razširjenega srbskega zakona, ki določuje, da smejo veljati osebne in predmetne oprostitve po dosežanih pristojbinih zakonih in drugih zakonih nadalje samo, če to odobri minister financ. S tem bi bile tedaj ukinjene vse dosedanje oprostitve priloge.

Stvarno oprostitve priloge so našteje v prej omenjenem členu 6 srb. zakona, kakor n. pr. potrdilo o siromaštvu, izpiti iz protokolov rolenih, poročenih in umrlih oseb v pokrajinskih zadevah državnih uradnikov itd. Člen 34 pravilnika omenja tudi gotove stvarne oprostitve priloge.

(Nadaljevanje sledi.)

Tržna poročila.

Zito.

Novi Sad, 29. jan. Pšenica, bačka 345—350, ječmen, bački 315, oves, bački 255—257, koruza 260—262,50, moka št. 0 530, št. 6 325, otrobi 175, debeli 200.

Budimpešta, 29. jan. (V tisočih madž. kron.) Pšenica 152—159, rž 136—138, ječmen za krmo 150—155, za pivovarne 155—170, oves 140—142, koruza 140—142, otrobi 87—89, lucerna 62—68.

Živila.

Dunaj, 29. jan. (V tisočih avstr. K.) Svinje, debele 21—28, mesnate 24—27,5 za kg žive teže. Svinjska mast v sodih 24.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah, v tretjem delu o denarju v mednarodnem stiku in slednjič govori o načrtu denarne politike. Vse-bina spisa je vzlic koncentriranega razpravljanja zelo obsežna in pregledna. Zanimiva pa bo knjiga tudi v terminološki pogledu, ker je pričakovati, da bo dala v tem oziru povod za razpravljanje glede denarstvenih in valutarnih tehničnih izrazov. Saj se morajo radi pričlosti tozadevne literature upajati ali adaptirati novi ali sorodni izrazi, ki še niso udomačeni. — Ker bo torej ta knjiga malkovna v marsikaterem oziru, je pa tudi po zunanji opremljivosti, cena pa razmeroma zelo nizka, zato ne dvomimo, da bo marsikdo segel po nji. Gotovo pa je ne bi smel pogrešati noben denarni in sorodni zavod. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani in v vseh drugih knjigarnah.

Dr. Karl Englis: Denar. Poslovenil dr. Albin Ogris. Splošna knjižnica št. 14. V Ljubljani 1923. Natisnala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 236. Cena broš. Din. 26.— vez. Din. 32.—. Založba »Splošne knjižnice«, sedaj na Slovenskem že dobro znane zbirke najrazličnejših izvirnih in prevedenih spisov leposlovne in strokovne vsebine, je s svojim 14. zvezkom: Dr. Karl Englis: Denar v slovenskem prevodu prinesla lep knjižni dar na trg.

Denarstveni problem — kakor v obče narodno-gospodarska stroka — nima na Slovenskem, razen nekaj novinar-skih člankov, še nič prida literature. Pravega sistematičnega spisa v tej stroki sploh nimamo. Zato toplo pozdravljamo to novo izdajo v okvirju Splošne knjižnice, ki bo ne samo specifičnim interesom — denarnim zavodom, finančnikom, juristom in drugim strokovnjakom — nego tudi sploh naši inteligenci dobro došla. — Knjiga ima štiri dele in razpravlja predvsem o osnovnih gospodarskih pojmih ter o nastanku in pojmu denarja in o denarni teoriji, v drugem delu o konkretnih denarnih oblikah

Henry Murger

La Bohème.

Prizori iz življenja ciganov.

(Nadaljevanje.)

Bilo je torej meseca januarja in termometer, ki je kazal na quai des Lunettes dvajset stopinj, bi bil pokazal dve ali tri stopinje več, če bi ga bili prenesli na razglednik, ki mu je dal Rudolf priimke Sveti Bernard, Spitzberg, Sibirija.

Oni večer, ko je bil Rudolf obljubil zvončke svoji sestrični, ga je prišla huda jeza, ko je vstopil v svojo sobo: štirje glavni vetrovi so bili razbili eno šipo, ko so plesali po štirih kotih sobe. Bila je to v štirinajstih dneh že tretja škoda te vrste. Tako je začel Rudolf strašno preklinjati Eola in vso njegovo nerodno rodbino. Ko je bil Rudolf zamašil to novo vrzel s portretom enega svojih prijateljev, je legel čisto oblečen med dve deski, ki ju je imenoval svoje ideje, in vso noč je sanjal o zvončkih.

Čez pet dni Rudolf se ni bil našel sredstva, ki bi mu bilo pomagalo realizirati njegove sanje, in po jutrajšnjem bi moral dati šopek svoji sestrični. Med tem časom je bil toplomer že pal in nesrečni pesnik je obupaval, ko je mislil, da so se zvončki morebiti podražili. Slednjič se ga je Previdnost usmili in mu je prišla na pomoč tako-le.

Nekega jutra je šel Rudolf čisto slučajno prosit za zajutrek svojega prijatelja, slikarja Marcela. In našel ga je v razgovoru z ženo v žalni obleki. Bila je to vdova iz mestnega dela; izgubila je bila pred kratkim svojega moža in prišla je, da vpraša, koliko bi zahteval, če naslika na grob, ki ga je bila dala postaviti ranjkemu, možko roko, pod katero bi bil napis:

Pričakujem te, draga žena.

Da bi bolj po ceni dobila delo, je predložila umetniku čas, ko jo bo Bog poslal k njenemu so-

progu, in bo on moral naslikati drugo roko, njeno roko, okrašeno z zaplestnikom in z novim napisom, ki bo tako-le sestavljen:

Slednjič sva vendar združena.

»Postavila bom to točko v svojo oporoko,« je rekla vdova, »in zahtevala bom, da se to delo poveri vam.«

»Ker je stvar taka, madame,« je odgovoril umetnik, »sprejemem ceno, ki mi jo predlagate... toda v upanju, da mi daste roko. Ne pozabite me v svoji oporoki!«

»Želela bi, da mi daste to čim prej,« je rekla vdova; »vendar pa si vzemite čas in ne pozabite na brazgotino na palcu. Hočem živo roko.«

»Govorila bo, gospa, bodite mirni!« je dejal Marcel, ko je spremlil vdovo iz sobe. Toda v trenutku, ko je prestopila prag, se je zopet obrnila.

»Se za nekaj vas bi rada prosila, gospod slikar. Rada bi dala napraviti na grob svojega moža napis v stihih, kjer bi se čitalo njegovo lepo življenje in zadnje besede, ki jih je izpregovoril na smrtni postelji. Ni to imenitno?«

»Zelo imenitno, to imenujemo nagrobni napis, to je zelo imenitno!«

»Morda poznate koga, ki bi mi mogel napraviti to po ceni?« Imam sicer svojega sosedo, gospoda Guérina, javnega pisatelja, toda on zahteva od mene oči iz glave.«

Tu je Rudolf pogledal Marcela, ki je takoj razumel.

»Gospa,« je rekel umetnik in pokazal na Rudolfa, »srečno naključje je pripeljalo sem človeka, ki vam lahko koristi v tem žalostnem položaju. Gospod je imeniten pesnik in ne mogli bi bolje naleteti.«

»Gledala bi na to, da bo napis zelo žalosten,« je rekla vdova, »in da bo pravopis pravilen.«

»Gospa,« je odvrnil Marcel, »moj prijatelj ima pravopis v mezinu; v gimnaziji je dobil vse nagrade.«

»Oh,« je rekla vdova, »moj nečak je tudi dobil nagrado, pa mu ni več kot sedem let.«

»To je zelo zgodaj zrel otrok,« je odvrnil Marcel.

»Toda,« je silila vdova, »ali zna delati gospod žalostne verze?«

»Bolje kot vsakdo drugi, gospa, kajti imel je veliko tuge v svojem življenju. Mojemu prijatelju vedno očitajo časopisi, da se odlikuje v žalostnih stihih.«

»Kaj!« je vzkliknila vdova, po časopisih se govori o njem! Potem bo že tako učen kot gospod Guérin, javni pisatelj.«

»O, veliko bolj! Obrnite se nanj, gospa, se ne boste kesali.«

Ko je bila vdova razložila pesniku smisel napisa v stihih, ki ga je hotela dati napraviti na grob svojega moža, se je dogovorila, da bo dala Rudolfu deset frankov, če bo zadovoljna; samo zelo hitro je hotela imeti stih. Pesnik je obljubil, da jih bo poslal že naslednjega dne po svojem prijatelju.

»O, dobrotljiva vila Artemiza,« je vzkliknil Rudolf, ko je bila odšla vdova, »obljubim ti, da boš zadovoljna; napravil ti bom pošteno mero mrtvaške lirike in pravopis bo bolje napravljen kot kaka vojvodinja. O dobra starka, da bi ti za plačilo dalo nebo živeti 107 let.«

»Sem proti temu!« je vzkliknil Marcel.

»Res je,« je rekel Rudolf, »pozabil sem, da moraš naslikati še eno roko po njeni smrti in da bi radi tako dolgega življenja izgubil denar. In dvignil je roko rekoč: Nebo, ne usliši moje prošnje! Oh, imel sem veliko srečo, da sem prišel sem!« je pristavil.

»Saj res, kaj si hotel od mene?« je vprašal Marcel.

»Zopet mi pade v glavo posebno zdaj, ko sem primoran, prečuti noč, da napravim to poezijo, ne morem pogrešati tega, za kar sem te prišel prositi: I. obed; 2. tobak in svečo in 3. tvojo obleko belega medveda.«

»Ali greš na maskerado? Res, danes je prva.«

»Ne; toda takšen, kakršnega me vidiš, sem tako zmrznjen kot velika armada na umiku iz

Rusije. Moj površnik iz zelenega lastinga in moje hlače iz škotskega merima so gotovo prav čedne; a to je preveč pomladansko in dobro za bivanje na ravniku. Če pa stanuje človek na tečaju kot jaz, mu bolj pristaja obleka belega medveda, reči moram celo, potrebna mu je.«

»Na kožuhi!« je rekel Marcel; »to je dobra misel; gorak je kot žerjavica in v njem ti bo kot kruhu v peči.«

In Rudolf se je takoj oblekel v toplo živalsko kožo.

»Sedaj,« je dejal, »se bo toplomer strašno mučil.«

»Boš šel z doma takšen?« je rekel Marcel svojemu prijatelju, ki sta bila končala čuden obed. Je bil prinesen na krožniku za pet frankov.

»Vraga,« je rekel Rudolf, »prav malo se brigam za javno mnenje; sicer pa je danes začetek predpusta. In prehodil je ves Pariz in se resno držal kot četveronožec, v čigar koži je tičal. Ko je šel Rudolf mimo termometra inženjerja Chevalliera, je prezirljivo pogledal nanj.

Ko je bil prišel pesnik domov in hudo prestrašil svojega vratarja, je prižgal svečo in jo praj skrbno obdal s prozornim papirjem, da bi se izognil nagajivosti severnih vetrov; in takoj se je lotil dela. Toda ni trajalo dolgo in zapazil je, da je sicer njegovo telo približno zavarovano proti mrazu, roke pa niso bile; in ni še bil zapisal dveh stihov nagrobnega napisa, ko ga je začelo strašno zebsti, in zapustil je pero.

»Najsrečnejši človek se ne more boriti proti elementom,« je dejal Rudolf in se zgrudil onemogel na stol. Cezar je prekoračil Rubikon, a bi ne bil prekoračil Berezine.«

Naenkrat pa je zagnal pesnik vesel krik iz dna svojih medvedjih prsi in vstal je tako na nagloma, da je prevrnil del črnila na belino svojega kožuha; šinila mu je bila v glavo misel, obnovljena Chatterinova misel.

(Dalje prihodnjič.)

V nakup špecerijskega blaga se priporoča trdka

Kovačič & Japelj

Ljubljana :: Kongresni trg 19

Cene nizke! Postrežba točna in solidna!

(v hiši Uršulin, samostena). V zalogi vedno sveže blago po najugodnejših cenah.

„Vesna“ Brata Pohlin i. dr. tvornica vlasnic, kiljuc, rinčic za čevlje, kovinskih gumbov l. t. d.

Ljubljana I. poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevate vsorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

Kašelj, prehlajenje grla in hripavost odstranjuje najbolje

Kaiserove prsne karamele

s zaščitno znamko „Tri lele“.

Dobivajo se povsod!

„RAVE“, d. d. Zagreb.

RAZPRODAJA

ves teden vso zalogo travkov po tovarniških cenah.

M. Horvat, Stari trg 21

Ne čakaj spomlad!

Naroči takoj: seme, sadno drevje, dalije, vrtnice, gladiole i. t. d.

Veletrnarsko podjetje „VRT“ DŽAMONJA IN DRUGOVI, Maribor.

Zahtevaj cenik!

Preselitev.

Cenjeno občinstvo vljudo obveščam, da sem prevzela na novo

preurejeno gostilno „Koroški dom“

Poljanska cesta št. 11 v Ljubljani, kamor se preselim s 1. februarjem 1924.

Za dosedanje naklonjenost se cenjenim gostom najtopleje zahvaljujem ter prosim zaupanja tudi v nadalje in se priporočam na novem mestu.

Točila se bodo pristna domača vina, med temi tudi velečislani čvček iz „Gadove peči“. Topla in mrzla jedila vedno na razpolago. Klavir je cenjenim gostom na razpolago. — Cene konkurenčne.

Z oddličnim spoštovanjem

Kati Korošec.

Razširjajte in naročajte „Narodni Dnevnik“!

Otvoritev koncesioniranih učnih tečajev.

Sprejemam dame in gospodične v praktičen pouk, v svrhu priučitja si za lastno rabo samostojno izvrševati vsakovrstne modne klobuke.

Nadaljna pojasnila od 10. do 1. popoldne.

Modni salon za damske klobuke

Alojzija Vivod roj. Mozetič

LJUBLJANA, Pred škofijo 21, II. nadstr.

Pozor! ZIMSKI VOZNI RED

vseh železniških, poštinih in avtomobilnih prog v Sloveniji s priključitvijo na inozemske proge, z kurzno karto Slovenije v merilu 1:475.000.

Je ravnokar izšel

Vsebina:

- I. Splošni del: Cene za poštne voznje. Železniška tarifa za prevoz potnikov in prtljage. Maksimalna tarifa za izvoške. Kolkovine. Konzulati. Poštne pristojbine. Pristojbine za železniške nosače. Wažne teletonske številke.
- II. Železniški vozni red: Direktni, spalni in jedilni vozovi. Odhod in prihod vseh poštinskih vlakov. Pregled vseh železniških prog.
- III. Pocestni vozni red: Poštni, avtomobilni.
- IV. Seznan postaj.
- V. Priloga: Kurzna karta Slovenije v merilu 1:475.000 z vsemi železniškimi programi in postajami, vse poštne in avtomobilne proge, vse poštne urade z označbo, če ima pošta brzojav oziroma telefon.

Dobi se v vseh knjigarnah in trafikah za ceno 8[—] Din.

Direktna naročila sprejema

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1 v Ljubljani Marijin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovine, knjige, brošure, poslovne knjige, bloke, note, tabele, vstopnice, razglednice, naročilne knjižice, lično, hitro in po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.

Za mladino!

Najcenejše in najhvalejše darilo našim malim je:

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6[—]

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15[—]

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za porbarvanje z akvarel - barvam ali pastel - barvniki Din 4[—]

Črnpeter

staroznana, vesela družabna igra za simske večere. I igra Din 4[—]

Na novo izšla knjižica: Ivan Albrecht:

Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15[—].

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5[—]; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Kože divjačine

Ilske, kune, dihurje, vidre, zajce l. t. d. kupujem neposredno z Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja dalje zbirašča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske I. s. Zagreb. Lavosl. Wohmut, Illica 82.

Križevci: Marko Deutsch. Bos. Novi: Ibrahim Memić. Beograd: J. Fischer (Hotel Petrograd). Tuzla: Braća Antić.

Skoplje: Jeruham Karlo sinovi. Lovina: Mate Kovačević. Banjaluka: Mile Janković. Osijek: Hermann Lederer. Sušak: Mato Stipčić.

nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiću, Soliju in Trstu.

MAVRO FISCHER, Sisak, telefon broj 86, 30 in 61.

Bivši drž. namestenev

z večletno prakso pisarniškega rudarskega obrata, star 38 let išče primerne službe pri kakem premoženju ali tovarni, eventualno službo občinskega tajnika.

Harmoniko

štirivrstno trdke Lugas proda G. Stefan, Pot v Rožno dolino 34

Trgovski uradnik

knjigovodja bilancist, z večletno prakso, verziran v vseh pisarniških poslih, želi spremeniti svoje sedanje mesto. Cenj. ponudba pod „Zanesljiv“ na upravo lista

Važno

za ženske in neveste! Izdeluje se vsakovrstna salonska garderoba za dame in gospode najmodnejše vsakovrstne tolate po meri. Cene znatno nižje. — Strankam, ki preneso blago same, lista potreba. — Brata Brunske, Ljubljana, Židovska ul. 6.

Kožuh,

dobro ohranjen, se proda po jako ugodni ceni. Naslov v upr. lista.

Sem vdova srednjih let

možila bi se spet, dosedaj še brez otrok, pač pa prav pridnih rok, imam lastno tuđ opravilo in pišem za zabavo, sestaviť znam jedilnik, v oblasti imam štedilnik. Je nekaj tuđ prihrankov, a nočnih zaspankov. Kdor možkih ima pogum, naj piše pod „Razum“ na upravo tega lista, da bo zadeva čista.

Krasen kratek glasovir

proda poceni Korošec, Rimske toplice.

Krompirja

več vagonov kupimo takoj, ter prosimo ponudbe z navedbo vrste in zadnje cene na „Stanjiva“, Celje.

Raznovrstni sir

na drobno in debelo kupite vedno najceneje v mlekarni IVAN KOS, Bohoričeva ul. 28.

Zakonski par

brez otrok išče stanovanje ali 2 meblirani sobi za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe pod „Nagrade“ na upravo lista.

Državni uradnik

star 29 let, čedne zunanosti in trdnega značaja, ki izstopi v krožnem iz drž. službe, se želi prirediti najrajši na delo h kakšni trgovini ali večjemu poselstvu. Vdovec z enim ali dvema otrokoma niso izključene. Le resne ponudbe do 10. januarja pod „Blago srce“ na upr. lista.

2 dijakinji

ali srednješolca se sprejmeta na stanovanje pri boljši rodbini. Klavir na razpolago. — Gradsko 2/1. levo.

Letno stanovanje

na samotnem griču blizu Dobrnjskega kopališča se odda gospodu (pensijonistu) v najem. Naslov v upr. lista.

Potnike

in lokalne korespondente v vseh krajih išče za posebno časopisno novost pod „Samo provizija št. 31“. Oglasni zavod Voršič, Maribor.

Veletvrdka

v Ljubljani išče upokojenega železniškega uradnika za reklamistijski in tarifni oddelk. Ponudbe na upravo lista pod „Zanesljiv“.

Kupim

za večjo trdko bukovega, smrkovega in borovega lesa, lupljenega 0'10 do 0'25 srednjega premera, ali odrezane dolžine 1'20 do 8 m za rudnik. Ponudbe na poštni predal 66, glavna pošta, Maribor.

Proda se

po zelo niski ceni 1 vrtni stol na pogon, vrta velikost lukenj do 60 mm, še malo rabljen, sposoben za vsako večjo ključavničarsko delavnico, 3 stružnice za železo, dolžine 2 m, uporabljiva za vsakega mehanika ali ključavničarske delavnice. Ogled in cena, pri g. Frano Smajdoku, ključavničarstvo, Jesenice.

Kdor hoče

biti preskrbljen s prvovrstnim dalmatinskim vinom na malo in veliko, naj se obrne na Gracin Marin, Loke 64, Trbovlje I. Istotako nudim 200 ml dalmatinskega „Opolo“.

Mleko

vsak dan sveže po Din 3⁰⁵ in polnomastni Trapiet sir, Groyer in delavski se dobi po najnižji ceni v mlekarni Ivan Kos, Bohoričeva ul. 28